Контрольный экземпляр

Массе а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

(«СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадувл 1923 шера денз • ШИНАРА, 23 ноябрь, 1976 шу. • № 141 (5652). Мах 2 кеп.

СУХАЛБЕ, ГIИШЛОНХОЙ!

Иттлагlча пятилетка хьалхарча шера доккхий социалистически декхараш тIаийцад Нохч-ГIалгIайчен гIишлонхоша. Хьалъянь а яьха эксплуатаце дIаяла езаш я промышленни объекташ, наха чубаха дукха цIеноош, хьайбашта лаьрхIа комплексаш, деша даха ха йоацача берий учрежденеш, кхыйола объекташ. Иттлагlча пятилетка производства эффективностеи балха дикален пятилетка хилар кхета а деш, хьинаре къахьегача цхьайолча гIишлошъеча организацеша толамца кхоачашъю паччахьалкхен плани тIаийца социалистически декхараш.

Республикерча подрядни гIишлошъеча организацеша шоай низаца гIишлош хьалъйра итт бетта план 100,2 процент кхоачашъяьй. Соахка итт бетта даьрел 4 процент дукхагIа балхаш даьд укх шера республикерча гIишлонхоша. ХIаьта республикерча генподрядни организацеша гIишлой-монтажни балхаш дара итт бетта план 98 процент мара кхоачашъяьяц. Из бахьан долаш кхо миллион сома маьха гIишлон балхаш кхоачаш ца деш дисад.

«ХIара балха денна — дикала Знак» яхача девизагIа къа а хьегаш, къаьстта дика толамаш дахарца белгалъяьнна я «Грознефтехимремонтстрой» треста. «Чечингушводстрой» гIишлошъеча управлене коллективаш. ГенподрядагIа балхаш дара итт бетта план дикка тIехкхоачашъяьй цар. «Чечингушводстрой» управлене коллективо соахка итт бетта даьрел 48 процент дукхагIа гIишлой-монтажни балхаш даьд укх шера цу юкъа. Цу управленена чуйоагIача цхьайолча организацеша хIанзлехьа кхоачашъяьй пятилетка хьалхарча шера план. Царна юкъе хьалхалаттачарех я ПМК-7 коллектив.

Паччахьалкхен плани тIаийца социалистически декхараши тIехкхоачашдеш я Нохч-ГIалгIай гIишлошъеча управлене ПМК-155, СМУ-9, «Чечингсельстрой» треста ПМК-222, ПМК-920 коллективаш, кхыяраш.

Цу цхьайолча гIишлошъеча организацей къахьегама толамаш тIа-тIа тоалуш хилара керттера бахьан да цар шоай къахьегам кхетамца вIаштIехьбаккхар, гIишлош хьалъяра дикагIйола технологи, социалистически яхье хьалхалаттарий опыт шерра балха юкъеккувлар, шоашта тIалатта бехктокхам дика кхетабар. Дукххача коллективаша бригадни подрядагIа къа а хьегаш, аккордно-премиальни системагIа алапи тел гIишлонхошта, шин сменагIа болх а байташ бизза пайда эц гIишлошъеча техниках, балха ханах.

Цхьабакъда республикерча цхьайолча гIишлой-монтажни организацеша чIоагIа эсала вIаштIехьбаьккхаб шоай болх. Цудухьа бизза пайда ийбац шоай торонехи кхоачамехи, балха ханах, гIишлошъеча техникахи механизмехи. Нохч-ГIалгIай гIишлошъеча управлене соахка итт бетта даьрел 8 процент дукхагIа гIишлон балхаш даь лале а генподрядагIа гIишлой-монтажни балхаш дара план 91 процент мара кхоачашъяьяц. Къаьстта эсала лел цу управлене чуйоагIача СМУ-2 коллектива болх. Итт бетта план 62 процент мара кхоачашъяьяц цо. Шоай къахьегам иштта эсала вIаштIехьбаьккха паччахьалкхен декхар дукха тIадусачарех я СМУ-1, СМУ-3 коллективаш.

ДIаяхача пятилетка шерашка хадданза социалистически яхье хьалхалатташ хиннача «Чечингсельстрой» треста ПМК-557 коллективо генподрядагIа гIишлой-монтажни балхаш дара итт бетта план 89,1 проценти ший низаца гIишлон балхаш дара план 82,8 проценти мара кхоачашъяьяц. Цун керттердар да ПМК кулгалхоша, партийнии профсоюзнии организацеша шоашта тIалатта бехктокхам бокъонца кхета ца бар. ГIишлонхошка шоай торонехи кхоачамехи бизза пайда ца ийбайтар, гIишлошъечара кердадараш, дикагIйола опыт ханнахьа балха юкъе ца кхахьар. Иштта эсала лел ПМК-921, ПМК-1066 коллективай болх а.

КПСС ЦК октябрьски Пленума решенеша дIадех капитальни гIишлошъелга цIенхаштта тоаделга. Цига белгал ма-даккхара пхе шера плано дIадех хьалъяьялланза йолча гIишлой боарам кIезигбар, гIишлой-монтажни балхаш дара ханаш лоацъяри царга дIадодар кIезигдари, болх беча мощносташта реконструкци елга сихдар. ГIишлошъеча организацей гIулакхий мах бе боагIа йистеяьннача а заказчикашта дIаеннача кийчача а объекташкеи пусковой коплексашкеи хьежжа, аьнна белгалдаьккхад КПСС ЦК октябрьски Пленума решенеш тIа. ХIара гIишлошъю организаци декхарийла я уж решенеш йизза кхоачашъяра шоай еррига торонаш, кхоачамаш, низаш оарцагIа даха, хIанзалца гIишлошъеча ниислуш хинна кхоачамбоацараш цIендаь дIадаха.

Республикерча гIишлонхой сийлен декхар да иттлагIча пятилетка хьалхарча шера плани тIаийца социалистически декхараши толамца кхоачашдар. Шерра балха юкъекхахьа еза гIишлошъяра дикагIйола методаш. Шерде деза вай мехка цIи хезача Социалистически Къахьегама Турпала гIишлонхочун Н. Злобина методагIа бригадни подрядах къахьегарий мугIараш. Къахьегамен производственни дисциплина телхаерашца, брак ерашца цIенхаштта къовсам лоаттабе беза. Аккордни аккордно-премиальни алапи тела бригадаш дукхагIа хиийта еза.

Партийнии профсоюзнии организацеш, халкъа тIахьожама группаш декхарийла я гIишлошъеча техниках, механизмех, балха ханах бизза пайда эцийтара хадданза тIахьожам лоаттабе. Шин-кхаь сменагIа гIишлонхоша къахьегаргдола гIулакх вIаштIехьдаккха а деза. Хьалъе йолаяь гIишлош йистеялалехьа уж юкъагIа а юташ кхыча объекташка къахьегамен материальни ресурсаш дIаюха хьежаелга цIендаь дIадаккха деза.

ГIишлонхошта юкъе шерра социалистически яхь а йоаржаяь цар доаха къахьегама толамаш тIа-тIа тоадар, кхетама а организаторски а болх тоабар, хIара коллективана хьалхашка латта декхараш дIадовзийтар партийнии профсоюзнии организацей, массане а юкъара декхар да. ГIишлошъеча ниислу кхоачамбоацараш цIендаь дIа а даьха, паччахьалкхен плани тIаийца социалистически декхараши дизза кхоачашдайтара оарцагIъяккха еза гIишлошъеча организаце хIара коллектив. Цхьа бутт совгIа ха мара яц пятилетка хьалхара шу чакхдала. Цу лоацача хана паччахьалкхен тIадиса декхараш тIера дIа а доахаш укх шера план толамца кхоачашъяра сухалбе беза гIишлонхоша.

Иттлагlча пятилетка тIадоагIача шоллагIча шера тIатеIIа лард йоллаш боахк хIанз Сунженски района XX партсъезда цIерагIча колхоза механизатораш. БIаьсти дIаювргйолча культурашта лаьрхIа зяба лаьтта оахаш ба уж.

Зяба лаьтта ахара лаьрххIа механизированни отряд вIашагIъеллай. Цунна юкъейоагIа ворхI трактор. ХIаьта отряда кулгалдеш ва йоккха балха опыт йола тракторист А. Зыбин.

Зяба лаьтта оахаш къаьстта хьинаре къахьег трактористаша А. Пшеничне, В. Вершоева, И. Попова, кхычар. Норма 7,2 гектар йолаш дийнахьа юкъера лаьрхIача 9—10 гектар лаьтта оах царех хIаране.

СУРТА ТIА: зяба лаьтта оахаш ба Сунженски района XX партсъезда цIерагIча колхоза механизатораш.

И. ПЛИЕВА сурт.

ПЛАНАЛ СОВГIА ДIАДУВ ЯЛАТ

Алма-Ате хиннача Казахстана партийно-боахама активе КПСС ЦК Генеральни секретара нов. Л. И. Брежнева даь хьехамаш теркал а деш, укх гурахьа планал совгIа ялат дIаде лаьрхIад Малгобекски района «Алханчуртский» совхоза механизатораша. Иштта, план 4700 гектар йолаш цар дош делар 5000 гектара тIара гурахьа дув ялат дIаде.

— 5000 гектара тIа ялат дIадийна даьннад тхо, — йоах совхоза керттерча агронома Гетагазов Бориса. — Хоза латтача ханах пайда эцаш дIахо а ялат дIадуваш ба механизатораш. Цига болх беш 11 агрегат я. Белгалбаьнна дика къахьег трактористаша Гагиев Къамбулата, Цечоев Закре, Саутиев Дауда, кхычар. НормагIа 12 йолаш царех хIаране дийнахьа 14—15 гектара тIа ялат дIадув. Укх деношка дIадийна даргда тхо дерригa ялат.

М. РАШИДОВ.

ЛАЬРХIАЧУЛ СОВГIА

«ХIара балха денна — дикала Знак» яхача девизагIа къа а хьегаш шерра социалистически яхь йоаржаяьча Малгобекски буров тохара балхий управлене бурувдеттараша бизза пайда ийбу шоай торонехи кхоачамехи. Цунга хьежжа дика да иттлагlча пятилетка хьалхарча шера цар доаха къахьегама толамаш. Бурув тохара цхьайтта бетта план хIанзлехьа тIехкхоачашъяьй цар. ПланагIа лаьрхIачул совгIа 20 ноябрга кхачалехьа 650 метр бурув техад цар.

Бурув тохара сухал лакхъярах, электроэнерги, химически реагенташ, утяжелитель, кхыйола материалаш кхоярах, бурув тохара остех бизза пайда ийбарах укх шера паччахьалкхена кходаьд 877 эзар сом.

Уж къахьегама толамаш доахача шерра яьржача социалистически яхье хьалхалатт буровой начальникаш Хантемиров Галимзян Шакировичи Атарщиков Иван Алексеевичи керте латтача буровой коллективаш. ХIаналехьа бурув тохара укх шера план кхоачаш а яь тIадоагIача шера календарагIа итташ метраш бурув техад цар.

Б. КОСТОЕВ.

ТIЕХЬАТЕТТА ЙИШ ЙОАЦА БАЛХАШ

ТЕХНИКА ХАННАХЬА ТОАЯЬ ЯККХАРА

Практико хьахьокх, вай республика Iалама хьалашка трактораши сеялкаши—цхьоалагIа февраль тIакхоачаш, йол хьокха техника — цхьоалагIа апрель тIакхоачаш, силосан ялатаи хьажкIаш чуэцаш йола, хIаьта ялата гурахьа юв культураш чуэцаш йола комбайнаш май тIакхоачаш тоаяь яха езилга. Цу ханашка техника тоаяь яккхаро бIаьсти а аьхки а кхашка ду дерригa балхаш агротехнически дикагIйолча ханашка чакхдаха карагIдалийтар соахка тха района «Червленский». «Коминтерн», «Путь к коммунизму» яхача, Ленина цIерагIча колхозий къахьегамхошта.

Юртбоахама техника ший ханнахьа тоаяь яккхара новкъостал дергдола дерригa хьалаш долаш ба тха района колхозийи совхозийи механизатораш. ХIара боахаме йолаш я мастерскеш, отделенешка, бригадашка тIехьатосса инвентарь тоаяра хьаяь кхоаленаш. Цига болх беш ба йоккха опыт йола слесараш, токараш, механикаш, механизатораш.

Цунца цхьана, белгалдаккха доагIа, иштта хьалаш доллаше а юртбоахама техника тоаяра балхаш дукхагIдолча боахамашка хIанзарчоа кхоачамбоацаш дика вIаштIехьдаьха доацилга. Трактораши автомашинаши дерригача боахамашка тоаеш я, хIаьта тIехьатосса инвентарь дукхагIдолча боахамашка хIанз а тоае йоланьяц. Царех я «Коминтерн» яха, Ленина, Менжинске цIерагIа колхозаш, «Шелковский» племзавод.

Уж кхоачамбоацараш мамогга сихагIа дIадахара беррига шоай теркам тIабахийта беза лакхе цIераш яьхача боахамий кулгалхоша, специалисташа.

Укх гурахьен Iайи планагIа дукха хIама ца эшаш бIаь трактор тоае езаш ба районни объединене болхлой. Цунца цхьана хIанз боахамашкара объединене тоаяйтара хьауха трактораш геттара кIезига а.

Техника во тоаю яхаш кастkаста бехке бу объединене болхлой колхозийи совхозийи механизатораша. Бакъдар аьлча, объединене тоаю дукхагIйола техника кхоачамболлаш дика тоаяь хилац. Шоай аргIагIа, тоаяра техника ший ханнахьа хьа ца яйтарах объединене болхлоша бехке бу боахамий механизатораш а.

А. ГАНЧАРЕНКО,
Шелковской района юрта боахама управлене керттера инженер.

1977 шерарча кхашкарча балхашта хаппахьен тIехдикен техника кийчъяра чIоагIа оарцагIбаьнна къахьегаш ба Урус-Мартановски района «Красноармейский» совхоза механически мастерске болхлой.

Укхаза болх дика барца белгалваьннав тракторий двигателаш тоаю слесарь Израпов Салман. 1961 шера денз совхозе къахьегаш ва из. Гуйранlан замалахь трактораш тоаеш хул Салман, хIаьта аххан хана комбайна тIа а хайя ялат чуэцача дакъа лоац.

СУРТА ТIА: трактора двигатель тоаеш ва С. Израпов.

В. ЮНЦЕВИЧА сурт.

ЛАЬРХIАР КХОАЧАШДЕРГХИЛАРАХ ШЕКО ЯЦ

«Шалинский» совхозе трактораш, тIехьатосса инвентарь тоаеш латт. ХIаьта укх гурахьи Iайи планагIа 24 трактор тоае езаш ба мастерске болхлой, механизатораш.

Оттаньча графикагIа октябрь, ноябрь, декабрь беттаашка — йиъ-йиъ, январь, февраль беттаашка ялх-ялх трактор тоае езаш я.

Октябрь бетта баьча балхага хьежача гучадовлар цу бетта график кхоачаш ца яьлга. Кхоъ мара трактор тоае карагIдаланзар. Бакъда, октябрь бетта кхоачашданза дисар ноябрь бетта хьалхарча ах бетта меттаоттадир цар. Ноябрь бетта цхийтта, дийнахьа тоаяь яьккхар кхо трактор.

ИоагIа йоакхо яьй совхоза партийни, профсоюзни организацеша, кулгалхоша техника тоаеш боахкача паьха болх аттача баккхара, къахьегама овсарле лакха йолаш болх бара новкъостал дергдола хьалаш вIаштIехьдахара.

Цхьан хана «Междуреченская» яхаш хиннача МТС-а помещени я хIанз совхоза механически мастерске чу яр. Йоккхийи паргIатси я токарни, слесарни, топливни аппаратура, аккумулятораш, кхыйола узлаши оатхалаши тоаю цехаш чуйола еррига помещенеш. Цхьатарра дIа а оттаь 18 трактор тоае йиш я мастерске керттерча цехе. Укхаза я еза хиларах кулг-кара дIа-хьа яхьа йиш йоаца узлаш, оатхалаш хьал а ийеш эшшача моттиге дIайхача хица йIоахъю батацу тайпара хиланза яргйоаца кхы тайпа агрегаташ, оборудовани. Еррига помещенешка дIайхача хица йIоахъаю батареш латт. ТIера дIайха барзкъаш Iо а даьха хийцца болх бу наха. Цу гIулакхо дикка лакхъю къахьегама овсарле. Мастерске болхлошта совхозо денна спецбарзкъаш да тIадувхаш.

Слесаро, токаро, аьшка пхьаро, кхыдола балхаш кхоачашдеча мастерске хIара саго социалистически декхар тIаийцад. Масала, токара Эльмурзаева Хадишата дош деннад балха норма хIара дийнахьа 120 процент кхоачашъе. Цул совгIа техника сихен дикен тоаяь яккхара шерра социалистически яхь яьржай мастерске болхлошта юкъе. Слесарашта, токарашта, топливни аппаратура тоаеча, кхыдола лаьрххIа лу балхаш деча къахьегамхошта юкъе кIира баьча балха итогех хьалхара моттиг яьккхачоа карара кара тела цIе вымпел лу. Цул совгIа планаш тIехкхоачаш а еш, балха тIа гIалат а ца доалийташ, къахьегама дисциплина телха а ца еш болх беча хIара сага 125 процент алапи лу. Ноябрь бутт чакхбаьлча цу тайпара алапи лургхиларах шеко яц слесарашта Колосов Василена, Мальцагов Абубакара, токара Эльмурзаева Хадишата, аьшка пхьарашта Белецкий Макара, Астафуров Василена, дукхача кхычарна. Балха задани юкъера лаьрхIача 150 процент кхоачаш ца еш ди дIадахийтац царех хIаране. Из гуш да дийнахьа хIара болхлочо бу болх дIаязбеш нормировщицас Ильясова Марета леладеча журналага хьежача.

Тишъеннарашта, ехачарна метта дIаоттае запасной керда оатхалаш ца тоъаш хIара шера хало хьег мастерске болхлоша. Iалашъяьраш кхоачаелча тишъеннараш меттаоттае езаш хул. Лакхе цIераш яьхача токараша, слесараша, аьшка пхьараша меттаоттаяьча оатхалашта къаьстта раьза хул трактораш тоаеш боахка механизатораш.

Боккха теркам тIабохийт укхаза гойтара агитацена. ХIара кхо ди даьлча социалистически яхьа итог а йий дикагIболча болхлой сийна «Молния» арахец мастерске. Со цига хиннача дийнахьа токарий Эльмурзаева Хадишатеи Межидова Манжатеи, хIаьта слесара Колосов Василе, аьшка пхьара Астафуров Василе сийна арахийца яр «Молния». Цул совгIа хIара цехе хьалтеха да: «ИттлагIа пятилетка — дикала пятилетка», «Машино-тракторни паркаx пайда эцара эффективность лакхъе», «Юртбоахама техника лораелга тоаде», «Машинаштеи оборудованенеи ремонт а технически гIулакх а дикагIа де» яхаш йоазув тIадола плакаташ.

Цо дувцар бакъда. ХIанзалца тоаяь хиннача еррига тракторашта лакха мах беш акташ увттаяьй тоаяьча техникага хьожаш йолча совхоза парткома, профкома комиссе.

Хадданза йоакхо ю техника лораяра а. Болх баьчул тIехьагIа трактораш, кхыйола техника лаьрххIа хьаяьча кхоаленашта кIала дIаоттаю хIара бригаде.

ИоагIа йоакхо ю совхозе керда механизатораш хьалкхебара, цар балха говзал лакхъяра. Масала, соахка совхозе вIашагIъехка хинна курсаш чакх а яьха трактораш тIа хайра 24 саг. Цу тайпара курсаш вIашагIйохкаш латт боахаме укх шера а. Цул совгIа цхьаболча механизатораш балха говзал лакхъяра Калиновски профтехучилище деша гIоргба.

Боккха теркам тIабохийт керда къона болхлой хьалкхебара мастерске кулгалхоша а. Масала, хIанз мастерске къахьегаш я къона йоI, комсомолка токарь Межидова Манжат. Соахка ера из мастерскешка болх бе. Токара говзал караерзае цунна новкъостал дир йоккха балха опыт йолча токара Эльмурзаева Хадишата. ХIанз ший хьехархочул дукха тIехьа ца юсаш къахьегаш я Манжат. Мастерске болх а беш сайрийнарча школе ийслагIча классе дешаш я из.

— Укх гурахьеи Iайи планагIа 24 трактор тоае езача 30 трактор тоае социалистически декхар тIаийцад тха мастерске болхлоша. Из еррига техника 23 февраль тIакхоачаш тоа а яь кийчон линейке дIаоттае дош а деннад, — йоах Радченко Иван Ивановича. — ХIаьта лаьрхIар тха коллективо кхоачашдергхиларах са шеко а яц. ХIана аьлча, хIанзалца цхьа шу дIадахийтадац оаха тIаийца декхараш кхоачаш ца деш. Цул совгIа лоаллаха йолча къонача совхозашта техника тоаяра новкъостал а ду хIара шера.

М. ДЖАБРАИЛОВ.

ПАРТЕ РАЙКОМИЙ ПЛЕНУМАШКА

Берригача советски наха а санна чIоагIа могаеш, дег тIара къоабалъеш тIаийцар Нохч-ГIалгIайчен коммунисташа, берригача къахьегамхоша КПСС Центральни Комитета октябрьски (1976 шера) Пленума решенеш. КПСС ЦК Пленума итогаш, КПСС ЦК Генеральни секретара новкъоста Л. И. Брежнева Пленуме даьча къамаьла тIара выводаши положенеши чIоагIа теркам тIабахийта ювц республика парте горкомашеи райкомашеи.

* * *

Укх деношка хилар КПСС Заводской райкома пленум. КПСС ЦК октябрьски Пленума решенешцеи цига КПСС ЦК Генеральни секретара новкъоста Л. И. Брежнева даьча къамаьлацеи дувзаденна района партийни организацена хьалхашка латтача декхарий хьакъехьа доклад йир парте Заводской райкома хьалхарча секретара А. И. Бабикова.

Докладчика а къамаьлаш даьраша а белгалдаьккхар иттлагIча пятилетке кхы а доккхагIа декхараш кхоачашде лезаш хилар, организаторскии политическии балха боарам лакхбелга лоархIаме хилар, къахьегама коллективаш балха массе оагIонашта, эггара хьалха керттерча фондаех дикагIа пайда эцара, мехкдаьтта химеи мехкдаьтта чакхдоахачеи предприятешка реконструкци яра, еррига звеньяй болх тоабара влияни елга чIоагIде дезаш хилар. Коммунисташа йоахар, парте белгалдаь декхараш кхоачашдара партийнии паччахьалкхени дисциплина чIоагIъе езаш, тIадиллача гIулакха бола кадрай бехктокхам лакхбе безаш хиларах.

* * *

Иштта пленумаш яьй парте Гудермесски горкоме, Октябрьски, Старопромысловски, Ленински, Назрановски, Шалински райкомаша а.

НОВКЪОСТ Л. И. БРЕЖНЕВ РУМЫНЕ ВАХАР

22 ноябре КПСС ЦК Генеральни секретарь новкъост Л. И. Брежнев Москвера доттагIала визитагIа Румыне вахар Румынски Коммунистически парте Генеральни секретара, Румыне Социалистически Республика Президента новкъоста Николае Чаушескус хьехарах.

Новкъостаца Л. И. Брежневца цхьана Москвера дIабахар КПСС ЦК Политбюро член, СССР кхыча мехкашцарча гIулакхий министр А. А. Громыко, КПСС ЦК секретарь К. Ф. Катушев, КПСС ЦК секретарь К. У. Черненко, КПСС ЦК член, КПСС ЦК Генеральни секретара помощник К. В. Русаков, КПСС ЦК членалла кандидат, КПСС ЦК Генеральни секретара помощник А. М. Александров, КПСС ЦК член, СССР кхыча мехкашцарча гIулакхий министра заместитель Н. Н. Родионов, КПСС ЦК член, ТАСС генеральни директор Л. М. Замятин.

СССР байракхашца егача Внуковски аэродроме новкъост Л. И. Брежнев накъавоаккхаш бар новкъостий Ю. В. Андропов, В. В. Гришин, А. П. Кириленко, А. Н. Косыгин, Ф. Д. Кулаков, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорный, М. А. Суслов, Д. Ф. Устинов, П. Н. Демичев, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев, И. В. Капитонов, В. И. Долгих, М. В. Зимянин, Я. П. Рябов, КПСС ЦК членаш Б. П. Бугаев, Г. С. Павлов, Н. М. Пегов, Н. А. Щелоков, КПСС ЦК членалла кандидаташ О. Б. Рахманин, С. К. Цвигун, Г. К. Цинев, КПСС Центральни ревизионни комиссе членаш А. И. Блатов, К. М. Боголюбов, Ю. М. Чурбанов, СССР кхыча мехкашцарча гIулакхий министра заместителаш И. Н. Земсков, А. Г. Ковалев, КПСС ЦК Генеральни секретара помощник В. А. Голиков, КПСС ЦК Отдела заведующе заместитель Г. А. Киселев, кхыбола официальни нах.

Накъавоаккхаш хиннараштa юкъе бар СССР-ерча СРР гIулакхий ханна поверенни вола Г. Кольц, СРР СССР-ерча посольства дипломатически болхлой.

(ТАСС).

НОВКЪОСТ Л. И. БРЕЖНЕВ БУХАРЕСТЕ ДIАКХАЧАР

КПСС ЦК Генеральни секретарь новкъост Л. И. Брежнев 22 ноябре доттагIала визитагIа Бухаресте кхаьчар РКП Генеральни секретара, СРР Президента новкъоста Н. Чаушескус хьехарах ваха.

Новкъостаца Л. И. Брежневца цхьана Бухаресте кхаьчар КПСС ЦК Политбюро член, СССР кхыча мехкашцарча гIулакхий министр А. А. Громыко, КПСС ЦК секретарь К. Ф. Катушев, КПСС ЦК секретарь К. У. Черненко, КПСС ЦК член, КПСС ЦК Генеральни секретара помощник К. В. Русаков, КПСС ЦК членалла кандидат, КПСС ЦК Генеральни секретара помощник А. М. Александров, КПСС ЦК член, СССР кхыча мехкашцарча гIулакхий министра заместитель Н. Н. Родионов, КПСС ЦК член, ТАСС генеральни директор Л. М. Замятин.

Советски Союзен СРР-ен паччахьалкхений байракхашца егача Бухарест-Отопень яхача аэродроме самолета трапа хьалхашка новкъостага Л. И. Брежневага дIайха моаршал хьаттар РКП Генеральни секретара, СРР Президента Н. Чаушескус.

Сийлен караула начальника рапорт лу новкъостага Л. И. Брежневга. Локх СССР-ен СРР-ен паччахьалкхен гимнаш, 21 зали а луш сийлен салют лу. Новкъостий Л. И. Брежневи Н. Чаушескуи сийлен караула хьалхашка гIолла чакхбовл.

Новкъостага Л. И. Брежневна бовзийт накъабаьхка Румыне партийнии паччахьалкхени деятелаш, СРР-е аккредитованни бола дипломатически представительствашта керте латтараш.

Везача советски хьаьщага моаршал хоатташ аэропорте бар румынски столица дукха а бола къахьегамхой викалаш.

Аэродромера тIаэцара торжественни перемони чакхъяьлча новкъостий Л. И. Брежневи Н. Чаушескуи сийлен эскорт улув а йолаш городе болх. Советскии румынскии паччахьалкхен байракхашца, «Бухаресте бахача чаха моаршал хетт КПСС ЦК Генеральни секретарага новкъостага Леонид Ильич Брежневга!», «Даькъала хилда КПСС-ан РКП-ан юкъера доттагIали вошал тIехьа цхьана гIулакхаш целаделгеи!», «Дахалда социалистически мехкаша, коммунистически болхлойи партешта, дерригача империализмана духьаларча низашта юкъера доттагIали, вошал тIехь цхьана леладу гIулакхаши, цар цхьоагIон!» яхача эрсийи румынскии меттала яздаьча транспаранташа, лозунгаша егай Бухареста улицаши майдаши. Итташ эзараш бола столице баха нах улицашкеи майдашкеи арабаьннаб КПСС ЦК Генеральни секретарага моаршал хатта.

(ТАСС).

ПАРТИЙНИ ВАХАР

КУЛГАЛХОЙ БЕХКТОКХАМ ЛАКХБУ

КПСС XXV съезда решенеша дІадех хадданза экономика, культура дегІайоалаеча, наха юкъе бу организаторски политически болх тоабеча партийни кулгалдара боарам хадданза лакхбелга. «Партийни кулгалдара боарам, — аьннад КПСС ЦК XXV съезда яьча Отчетни доклада тІа, — юкъарчал доацаш тяйша ба парте лара йолча юкхьанцарча партийни организацеша шоашкара денали инициативен гойташ хадданза болх барах. Экономикен культурен хьалъеча хьалхарча мугІарашка латт уж; шоай болх наха юкъе беш я. Парте политика наьха хьинарерча гІулакхашна ювзилга, боахама - политически идейно-кхетамен декхараш толамца кхоачашделга Іалашдара тІаберзабаь ба цар чакхбоаккхаш бола беррига болх...».

Из дерригa дагара а ца доалийташ, ше беш бола беррига организаторски массово-политически болх юкхьанцарча партийни организацешка лелабу парте райкомо, царга гІолла чакхдоах боахам хьалбара политикацеи наха кхетам баларцеи дувзаденна дерригa гІулакхаш. ХІаьта из болх оаха лелабу лаьрххІа оттаьча перспективни планагІа. Иштта, цунга хьежжа укх шера февраль бетта парте райкома пленуме дийцар «Юртбоахама производстве Іилмана, техникаеча хьалха латтача опытаи карагІдьинараш юкъехухьача «ерта боахама специалистий лоархІамах» дола дош.

Оаха чІоагІа лоархІаме хеташ леладу коллективаш социально-экономически дегІаахар гІулакх а. Цудухьа тхоай тІехьарча пленуме дийцар оаха район социально-экономически дегІайоалаяра Совета кулгалдарах дола дош.

Боахама гІулакхашта кулгалдеча шерра пайда ийбу парте райкомо партийни организацей балха хин-хиннахьа комплексни анализаш яра формах а. Цу тайпара тохкамаш даьд оаха Карабулак поселкерча, Серноводск юртарча, Орджоникидзевская станицерча партийни организацешка. Цига тохкам беш хьагучадаьнначун парте райкоме итогаш ю. Хьагучадоах шоай балха тІа цар нийсдолийта кхоачамбоацараш, царна карагІдаьнна пайданемел дар хьаІоа а дий кхыча парторганизацешка доаржадергдолаш дІаловзийт.

Районни партийни организаце даим йоакхо ю кадрашца беча балха. Боахама, партийни, советски балхашта хьежабу тхоай резерве латташ хиннеи дикка кийчбеннеи бола нах. Цо аьттув балийтаб хІанз парторганизацей секретарашта юкъе 50 процент бараш лакхерей чакхъяккханза лакхерей образовани йолаши 30 процент бараш халкъа боахама специалисташи хилийтара. ХІаьта колхозийи совхозийи кулгалхоех, керттерча специалистех берригаш хІана бац аьннараш вузаш чакхъяьха — агрономаш, инженераш, зооветеринарни болхлой, экономисташ ба.

Балха тІа воагІаш лакхваьлга аля доагІа хьалха Серноводски юртбоахама техникума преподаватель хинна Ю. Я. Зиборов. ХІанз цо кулгалду «Путь к коммунизму» яхача колхоза. Цун хьалхленцен кулгалцеи районе эггара хьалха вІашагІдехкар машинни ковнаш, трактораштеи комбайнаштеи дІакъайла довгор чулотта баьлар. Уж ши хІама балха юкъедахьар бахьан долаш 1975 шера аьттув баьлар 200 эзар сома маьха запасни оатхалаши доагеро-смазочни материалаши кхое.

Цу колхоза партийни организацеи председателен хьалхленца кхаш леладеча бригадни формагара отряднична баьлар. ХІанз колхоза отрядашкеи фермашкеи партийни группаш вІашагІъехкай. Цу тайпара боахама а партийни а гІулакхашта кулгалделга чІоагІа пайда боалаш гІулакх долга ховш да.

Колхоза кхашмара укх шера лекха хьувкъам чубенаб. ХІара гектара тІара 30,1 центнер ялат даьккхад, декхарашка лаьрхІар 25 центнер мара ца хиннача. Паччахьалкхенга дехкад планал шозза тагга дукхагІа баьцадаараш. тІехкхоачашъяьй ялат, сом, коартолаш йохкара заданеш, боагІача боарамал совгІа дохк дулх, шура.

Ший хана «ХІара боахама — цхьан шераи ах шераи кхоачам хилла доакъар» аьнна яхь дІайолаяьйр цу боахаме. Из инициатива къоабалйир парте районни комитето. Доакъар а кхоачам болаш Іалашду цу боахаме.

Партийни кадраш нийса хьахержаш лелаелга белгаллакхара XIX партсъезда цІерагІча колхозах лаьца масал довдалергда вай. Укх шера 12 дийнахьа ка бола ялат чуийца даьккхар цар. Цу гІулакха районе духхьашха вІашагІъехкаяр уборочно - транспортни отрядаш. Цар балха опыт хьаІов а яь хІанз брошюра арахеца кийчлуш да гхо.

Парте районни комитета бюро балха тІа лоархІаме моттиг дІалоац партийни организацей секретарийи кулгалхойи отчеташка ладувгІаро. цар продукци арахецараи цунна реализаци яраи тІайийна социалистически декхараш мишта кхоачашду хьажар духьа. ТІаккха цу даькъе оахош тІайийю решенеш коллективашка кхоачашъяйтара даим тІахьожам лоаттабу оаха. Цу гІулакхо йиш хулийт тхога кулгалхой балха гІулакхаш хадданза бІаргкІала лоаттаде. Новкъостал эшаш моттиг хилча цу гІулакха тхоаш оарцагІовл. хІаьта кулгалхо коллективе ца доагІа хІамаш леладеш вале, из юхатохара эшар ду.

Цу тайпара гІулакх нийслелар Карабулакски химически реагентий завода директорца. Цо вахача нийса доаца гІулакхаш леладу, балха тІарча нахаца гІожа ва яхаш дукха жалобаш ухар парте райкоме.

Оаха лаьрхІар из гІулакх боккъонца тахкар духьа завода болхлоштеи гІулакхерча нахаи юкъе анкетировани е. Директорах лаьца хьаиха хоамаш бакъхиннилга хайра тхона. ТІаккха парте райкома бюро заседане завода кулгалхочо-коммунисто Уставо дІадехараш кхоачашдарах лаьца отчетага ладийгІар. Цига яь решени коллективерча коммунистий собране ювцийтар. Цу тайпара анкетировани района кхыча организацешка а яьй оаха. Цу дерригие, шеко йоацаш, дикка чІоагІъю партийни паччахьалкхени дисциплина, кулгалхой шоашта тІадиллача гІулакхашара бехктокхам айбу.

Республике кхычахьа санна, тхаьнцига а ледара латт боахамен культурни объекташ хьалъелга. Цу гІулакха тІахьожам лоаттабара парте районни комитете лаьрххІа штаб вІашагІъеллар. XIX партсъезда цІерагІча колхозе пхе шера хьалъеш хиина чуоттаяь хьайбаш кхоаба комплекс сиха йистеяккха аьттув баьлар районни штаб цу деша чІоагІа оарцагІъялар бахьан долаш.

Юкхьанцарча партийни организацешта кулгалдеча. кадрови дешаш къестадеча, иштта кхыдола гІулакхаш чакхдоахача хана доккха новкъостал ду тхона парте Нохч-ГІалгІай обкома организационно - партийни отдело. Тхаьнцига каст-каста хул организационно - партийни отделера инструктораш, хІаьта парте райкоме хиина ца Іеш коллективашка а. Цу хІамо тхона новкъостал ду юкхьанцарча партийни организацешта кулгалдеча ма-хулла кІезигагІа гІалаташ де.

КПСС райкомерча хІара инструктора тІечІоагІъяь я юртбоахамеи промышленнии коллективай партийни организацеш. Цар болх дика е во лархІар, тІахьожам лоаттабеча партийни организацей балха гІулакхаш вІаштІехьдаларга хьежжа хул.

Боахама гІулакхашта партийни кулгалделга товдара, кулгалхой шоашта тІадиллача гІулакхашара бехктокхам лакха лоаттабеш хилийтара тхоай балха кхы а дуккхача формаехи методехи пайда ийбу парте райкомо. ХІаьта из дерригa тІадерзалаь да КПСС XXV съезда, парте Центральни Комитета октябрьски (1976 ш.) Пленума, цига новкъоста Л. И Брежнева даьча къамаьлашцара выводаши положенеши практически тхоай балха тІа кхоачашъяра, хІара коммуниста авангардни лоархІам айбара.

Районо аьттонца чакхдоаккхаш латт иттлагІча пятилетка хьалхара шу. Цох дика лард хургья еррига пятилетка заданеш толамца кхоачашъяра.

Г. САМАРСКИЙ,
КПСС Сунженски райкома хьалхара секретарь.

КПСС ЦК октябрьски (1976 ш.) Пленумеи СССР Лакхехьарча Совета пхелагІча сессеи решенеша дегаш айдаь бола Грознески вино-коньячни комбината технологаш, оператораш, обработчикаш ди тІехьагІа къахьегамя овсарле лакхъеш иттлагІча пятилетка хьалхарча шера декхараш хана хьалха кхоачашде дерригa низаш оарцагІдаьхад. Продукци маьхала яккхара цхьайтта бетта план укх шера 14 ноябре кхоачаш а яь планал совгІа 238 эзар сома продукци маьхала яьккхай комбината коллективо.

Уж доккхий толамаш доахача хьинаре дакъа лаьцад обработчица Федотова Александрас, йоккхагІйолча оператора Бендюкова Любас, обработчица Пивоварова Валентинас (сурта тІа), кхычар.

И. ПЛИЕВА сурт.

ТІЕХЬАБУСАРАШ ХИЛА ЙИШ ЯЦ

ДИКАГІЧАРЦА НИЙСЛЕ

КПСС XXV съезда решенеш кхоачашъеш района промышленни предприятей болхлоша, инженерно-технически болхлоша, гІулакхерча цаха шерра йоаржайир производства эффективность лакхъяраи болх дикагІа бараи тІехьара социалистически яхь.* Цох беркат даьлар района экономика дегІайоалаяра.

Промышленни продукцена реализаци яра итт бетта йоагІа, план района коллективаша 102,4 процент кхоачашъяьй. Итт бетта план ханал хьалха кхоачашйир «Малгобекнефть» НГДУ, Вознесенски газ чакхйоаккхача завода, технологически транспорта Малгобекски управлене, маьхк еча завода, «Малгобекмежрайгаз» треста коллективаша. Планал совгІа араХийцай 456 эзар сома маьха продукци. 11 эзар тонн мехкдаьтта, 19947 эзар кубометр газ яьккхай, эзараш тоннаш бензин даьккхад, 284 эзар шуша минеральни хий кийчдаьд.

Транспорта грузооборт 55892 тонн-километр хилар, е соахка хинначоа юхе 6 процент дуккхагІа. Планал совгІа 147 эзар сома маьха товараш дехкад бахача нахага.

Дуккхача предприятеша къахьегама овсарле лакхъяра план тІехкхоачашъю.

Лог тохадолийташ раьза хинна тІайийцар промышленни предприятей къахьегамхоша КПСС ЦК октябрьски Пленуме КПСС ЦК Генеральни секретара новкъоста Л. И. Брежнева даь къамаьл.

Тахан селханчул, кхоана таханчул дикагІа болх бе, общественни производства эффективность лакхъе, производственни продукци дуккхагІа арахеца, из дикагІа хилийта гІерт района къахьегамхой. цу тІа ерзаяьй цар уйлаш.

Мехкдаьттан газеи Тюменски управлене, кІор боаккхача Донецки производственни объединене, «Мосэнерго» районни энергетически управлене инициатива хьал а лаьца, района промышленносте къахьегача коллективаша шоай чура торонаш оарцагІъяьхар шоаш тІайийна социалистически декхараш толамца кхоачашдара.

Бурув деттара балхий управлене бурувдеттараша планал совгІа итт бетта 1058 метр бурув техар. № 931 йолча скважине (начальник Г. Ш. Хантемиров болх беча бригадас кхоалагІча квартала бурув тохара план 163 процент кхоачашйир. Яхье иштта хьалха латт И. А. Галаева, А. Я. Сальникова кулгалдеш йола бурув детта бригадаш. Хантемирова бригадас бурув тохача балхашка дІадодар 114698 сом лохдир.

Уж толамаш даьхар бурув деттараша тІагІертта болх бар бахьан долаш. Геттара йоккхий коталонаш яьхай бурув деттараша Я. И. Мусаева, В. Д. Кравцева, бурув деттарий гІончаша Б. А. Савицке, А. И. Алиева, дуккхача кхычар. Цар девиз я «производства еррига звеношка болх геттара дика бе» яхаш.

Мехкдаьтта даккхара тІаерзаяь я Ленина орден лелаеча «Малгобекнефть» НГДУ коллектива уйла. Из декхар кхоачашдеш тІагІертта къахьийгар болхлоша, инженерно-технически болхлоша, гІулакхерча наха. Цудухьа толамца кхоачашйир итт бетта задани. Къахьегама овсарле план 4,2 процент тІехкхоачашъяьй. НГДУ коллективо хадданза лех чура торонаш, производства эффективность лакхъяра наькъаш. Итташ дола геолого-технически гІулакхаш даьд. Цар торо хилийтар итт бетта хадданза задани толамца кхоачашъеш чакхвала.

НГДУ дикагІйолча мастер нов. Стариченко керте латтача скважинашта капитальни ремонт еча бригадас 9 бетта 5 скважина тоаяьй из хул планал совгІа шиъ. Цхьана скважина ремонт яра ха 307,5 сахьата е 5,1 процент лоацъяр хул цох.

Хьинаре къахьийгар «Малгобекнефть» НГДУ дикагІвола мастер М. В. Торий керте латтача мехкдаьтта доаккхача бригада коллективо, операторараш Х. Х. Наиаева, Р. Ф. Придчина, П Ф. Каленникова, кхыбараш а.

«Малгобекнефть» НГДУ коллективана укх пятилетке хьалхашка латт мехкдаьтта дуккхагІа даккхара а кІезигагІа доадара а. шоллагІча методийи геолого-технически мероприятейи эффективность лакхъяра, скважинашта ремонт на еш йоаккха ха йІаьхъяра, царна ремонт еш йоаккха ха лоацъяра, къаьнарча караганочакракски мехкдаьтта доаллача моттигашкарча тІоанашкара мехкдаьтта дукхагІа даккхара декхараш.

Цхьайолча партийни организацеша ма-боагІара теркам тІабахийтац къахьегама овсарлеи производства эффективности лакхъяра. Іилма-технически прогресса карагІдаьннараш практикана юкъедоаладара дешашта. Бизза пайда эцац шурий завода, минеральни хин завода мощностех, кхычарех.

Ледара латт кирпишкийи «Ачалуки» яхача минеральни хиней заводашта реконструкци яра гІулакх Из ца йича лакхъе йиш яц цига болх беча наьха къахьегама овсарле, продукци дукхагІа арахецалургьяц. Масала, кирпишкий заводе дуккагІа йола оборудовани къаьна, тишъенна, кхоачаенна я. дуккха дола хала балхаш кулгашца ду.

Ледара дегІайоалаю шоай технически база ремонтно-гІишлошъечеи транспортнии организацеша.

Ше арахецача продукце ассортимент ма-йоаггІара шеръяц маьхк еча заводе. Кхы дегІайоагІаш яц бахача наха бытовой гІулакхаш ду моттигаш, уж гІулакхаш дуккхача тайпара хургдолаш хІама дац. Цу тІа гІолла бахача наха гІулакхаш делга ледара латт.

Арахеца продукци дикагІа хилийтарац балхаш дикагІа дараи тІехьара социалистически яхь кІезигагІа шерлу кирпишкий заводе, бытхомбинате, транспортни предприятешка.

Боахамий кулгалхойи партийни организацейи декхар да «ХІара балха денна — дикала Знак» яхача девизагІа социалистически яхь шеръяр, новкъоста Л. И. Брежнева аьнна ма-хиллара, Львовски областа хьалха латтача предприятейи кхыча йоккхийча промышленни центрийи опытах пайда эцар, арахеца продукци дикагІа хилийтара комплексни система оттаяр а юкъейоалаяр а. Цу гІулакхаша новкъостал дергда парте хІанзарча экономически политика дешаш кхоачашдара.

А. ИВАНОВА,
КПСС Малгобекски горкома промышленно-транспортни отдела инструктор.

КЕРТТЕРДАР — НАЬХА ХЬАШТАШ КХОАЧАШДЕЛГА

Октябра 59 шу дизара цІейна хьалхарча къахьегама вахте а этта иттлагІча пятилетка хьалхарча шера хьинаре къахьегаш хьайоагІа «Малгобекнефть» НГДУ ОРС-а коллектив. 101,4 процент кхоачашъяьй розничн товарооборота 10 бетта план, заданел совгІа 100 эзар сома маьха товараш а дохкаш.

Соахка цу хана декхарашца нийсдича шекар — 245 эзар, хьоар, Іов, макаронаш, кхыйола ялата изделеш — 163 эзар, дулх, колбасаш — 8 эзар, чкъаьрийи чкъаьрий консерваши — 10 эзар, маша даьтта — 132 эзар, кондитерски изделеш — 23,2 эзар, комсий чхьагІар — 68 эзар, иштта кхыдола кхачан а промышленни а товараш дукхагІа дехкад укх шера. ОРС-а торговлеи юкъарча кхачани дуккхача болхлоша шоай болх безаши низ тІабахийтаи къахьегарах хьахиннад уж толамаш.

Товарооборота план тІехкхоачашъяра тІайийцача социалистически декхарех дика лоархІайир № № 9, 25, 18, 28, 7, 42 йолча тикай коллективаш. Массаза а товарооборота планаш тІехкхоачашъярал совгІа тикаш санитарни дикача хьале лоаттаю, советски торговле бокъонаш телхаяц М. Костоев, Ю. Хизриев, Д. Чергизов, Ф. Булгучева, заведующеши М. А. Келигов, Р. Кортоева продавецаши болча цу тикашка.

Маьхала ца довлаш товараш дусилга лохдара гІулакха укх тІеххьарча шин шера дикка хІамаш карагІдаьннад торговле отдела болхлошта в. Нагахьа санна 1974 шера 800 эзар сома маьха диса хиннадале, укх шера дІабахача итт бетта 145 эзар сома маьха мара юхедисадац уж. Иштта укх тІеххьарча хана дика тоабеннаб ийдархошта дукхагІа эша товараш довзара болх а.

МагІалбика мехкдаьттахой хьашташ кхоачашдара новкъарло еш да Грозненски хладокомбината, «Рособувьторга» база, «Росгалантерея», «Росбакалея», «Росторгодежды», «Роскультторга» УРС-а торгово - закупочни база кулгалхоша централизованни товараш хьа ца кхахьийтар.

Масала, тха болх лерттІа дІабахара йоккха новкъарло еш да «Роскультторга» базера машиннаькъа контейнерашца станце Моздоке тхона товараш хьакххахьийтара гІулакх а. ХІана аьлча, нагахьа санна, автомашинашца централизованни хьадайтача цхьан-шин дийнахьа хьакхоаче машиннаькъа тІа гІолла хьакхухьийта товараш 10—15 ди даьлча мара хьакхачац тхога. Цул совгІа машиннаькъа контейнерашца массаза лерттІа кхоачашде вІаштІехь а далац оптовой база хьашташ. Цудухьа дукхагІйолча хана тхоай машинашца таьнна дІа а ухаш товараш хьакххахьа дезаш хул тхо. ХІаьта из тхона товараш хьахецарашта а зе хулаш да.

Цудухьа «Малгобекнефть» НГДУ ОРС - централизованни автомашинашца товараш хьакхухьийтилга сихагІа вІаштІехьдаьккхача бакъахьа хургдар аьнна хет тхона. Товараш хьакхахьарга дІадодар чІоагІа лохдергда, ийдархошка уж сихагІа дІакхоачийтаргда, иштта мах беча организацей товарооборота планаш кхоачашъяра аьттув хулийтаргба цу гІулакхо.

Белгалдаккха дезаш да тха ОРС-е тхоай бехках цхьадола кхоачамбоацараш хилар а. 10 бетта планаш кхоачашъяьяц № № 10, 38, 3, 40, йолча А. Богатырева, И. Хадзиева, М. Мержоева, В. Зуевас кулгалдеча тикашка. Укхаза ийдархошта дукхагІа эша товараш ца довзара, цар хьашташ лерттІа кхоачаш ца дара, иштта торговле бокъонаш телхаяра даькъе долаш дараша хьагучадоах планаш кхоачаш ца яра бахьанаш.

Практико хьахьеккхад ийдархошца лерттІа бувзам лелабеча торговле предприятей кулгалхоша шоай коллективашца цхьана, тІайийца социалистически декхараш тІеххкхоачашдеш хилар. Складе долаш дола дерригa товараш тика чу хилийта, иштта маьхаш тІадолча каьхатилгашца уж ветрине дикагІа гургдолча лоаттаде, балха моттиг цІенеи лостам болаши хилийта, ийдархошца Іимерза, товараш дІахьокха ховш хила веза продавец.

Укх тІеххьарча шин шера ийдархой хьашташ дикагІа кхоачашдара, мах беш латтарий балха хьалаш тоадара, торговле культура лакхъяра лаьрхІа № № 12, 1, 15 йолча тикашта реконструкци яьй, уж самообслуживане методах болх бе йолаялийтай, тІадоагІача шера хьалхарча квартале Вознесенски яхача станице болх беш хургья кхы цхьаькха а йоккха промышленни товараш дохка тика, иштта кхыдараш даьд оаха.

1980 шерага 43 процент товараш самообслуживане методах дохкаш хила дезаш дар юкхьанца оаха тхоашта хьалхашка оттадаь хинна декхараш. ХІаьта хІанзле дерригнех 51,6 процент товараш цу прогрессивни методах бахача нахага доххилга вІаштІехьдаьккхад тха коллективо. Из метод дІахо дегІа а йоалаеш, иттлагІча пятилетка хьалхарча шера тІайийца социалистически декхараш толамца кхоачашдара низ тІабахийта укх деношка къахьегаш ба «Малгобекнефть» НГДУ ОРС-а болхлой.

М. ИЛЬЯСОВ,
«Малгобекнефть» НГДУ ОРС-а начальника заместитель.

КЕРДАДАР — ГІИШЛОШЪЕЧА

Главдальстроя «Оргтехстрой» тресте балха юкъе йоалаяь шолха пхо йола металлически конструкце контейнер латт йиъ кассетах. МІараш долча погрузчика эша кІалхара рамеи уралатта контейнер хотташ шоайла вІаши ювзалу лакхереи лохереи устройстваш йола оагІонцара пенаши долаш я цун йийлла йола пхо.

Дахчахи металлахи йолча конструкце кассета латт металлически каркасах, лоалаяь оттаьча шолгІарех, хІама дІачІоагІдеча улгех, дахчан обшивках, диалха долча ногІарах.

Кассета чура оагІув ялх миллиметр сома йола фарта чутеха я. Кассетий металлически йолча хІамах дІа ца хьокхайолийташ лораю цо кизга профилит.

Машинновкъа а автомобильни новкъа а кизга профилит дІа-юха яхьара е гІишлош еча управленешкеи тресташкеи балха юкъе йоалаяра могаеш я из.

Контейнер юкъейовлаяро лораю кизга профилит, тоаю производства культура.

* * *

170 градус а кхы я бІайхагІа а бола мастика тховна тІа боахве насосни станцеца е «Пионер» яхача кранаца цхьа йоккха йоацача хІамашка а йотташ. Из кхераме хІама дар. ХІаьта тховна тІа гІолла тележкашца йоккха йоацача хІамашка а етте е ведарашка болаш кулгаца дІа-юха кхухьар йІайха мастика.

ХІанз промышленносто арахец РМ-420-0.1 марка йола направляеми рубериод. ЙІайха мастика а йоацаш рубериод тІалотадеш йола установка латт рамах, йІайхача турбах (цу чу оттаьй вентилятор йола электродвигатель), заправка еча бешкилгах, кожухах, направляеми рубериод цхьан хана хьадовсташ тІалусташи йолча приспособленех.

Из установка балха юкъе йоалаяро йиш хилийтар йІайха мастика кийчъярга дІайода ха 70—80 процент лоацъе, балха тІа отташ бола кхерам дІабакка.

1000 квадратни метр цкъара тхов къовлаш дІадодаш дар 160 сом дарегІа хилийтар.

* * *

Йотташ йола кирпишкаш тІалатта вагонеткаш кийчъю, йІовхая отталуча е вешта моллагІа болча лоабатах яьча кирпишкий кІийле а йолаш. Цох футировка оал. Иштта йола футировка дукха хІама дІадодаш я; нагахьа санна йІовхала духьал оттача кирпишкапа кийчйой из маьха еза я, нагахьа санна моллагІача кирпишкашца кийчйой, тІаккха из сих-сиха хувца езаш хул. Из сиха йох, газ чакхъювлийт.

ХІанз вагонетка тІа оттаю керамзитобетон чуетта опалубка. Иштта йола футировка геттара пайдане хиннай: ремонт яра практически хІама дІадахийта дезаш яц, механически чІоагІа, йІовхала духьал отташ, газ чакх ца йовлийташ я из.

Кирпишкий футировка керамзитобетонни йолчуница хувцарах 42,5 эзар сом пайда баьлар.

* * *

ГІишлошъяра лабораторена эш контрольни бетонни кубашта термотІоадала обработка яраи маркхал а бетон а фу теха хьае еза хараи йола Іи чуйола камера. Иштта йолча камерга болх байтара Іи ма — эший. Из массаза а далаш вІаштІехьа.

«Башнефтеводстрой» треста рационализатора хьаяьй иштта камера конструкци. электронагревателаша Іи хьа а еш.

Из камера нийса са болаш, яьшка хьисапе, хьаделлаш ногІар я долаш я. НогІар хьа а дел, дІа а къовл-кулгаца болх беча лебедкаца.

Іи хьаю 20 сантиметр тІоа болча хила йоахкача кхаь электронагревателa.

Камера пхон гІара 35 сантиметр лакха я хьалхара тархи, 60 сантиметр — шоллагІа. Цар тІа оттаю 10х10х10 сантиметр бустам бола бетонни кубай образецаш тІайола аьшка кхолха пхо йоа формаш. Образецашта термотІоадалиа обработка еча хана камера герметизаци еш я гидравлически затвор.

Иштта обработка еча хана камера чу совъяьнка Іи араойлийташ ши клапан я. Камера ногІар чу да температура йистара эша Іургаш. ТермотІоадала обработка яра эшача температурага хьажарап из автоматически нийсъяраи температура электронни программни регулятор оттаяьй.

Бетонаши маркхалаши деча тоха еза хІамаш къоастаяра гІишлошъеча лабораторе болх аттача баккхара дика я из камера.

О. ЛИСОВСКАЯ,
Іилма - технически информаци пропаганди Нохч-ГІалгІай ЦІен йоккхагІа йола инженер.

ИНВЕНТАРИЗАЦЕГАРА ОТЧЕТАГА КХАЧЧАЛЦА

ХІанз боккхеи Іалаьмате лоархІамеи болх дІаболабенаб колхозашка иттлагІча пятилетка, дикален эффективностеи пятилетка хьалхарча шера производственно-боахамеи финансовии гІулакхий итогаш яра.

ДІадоалаш латта шу юртбоахама производство технически чІоагІа кийчъеш хинна шу дар. Укх шера производствах хьахур интенсификаци ярца айхха дувзаденна да. Цудухьа кІезигача лоархІаме хургдац отчетни балха нийсеи дикеи кийчо яр.

Боахама гІулакхий лерттІа итогаш яра эггара хьалха. дІанхача шерашка а санна, цхьан шера инвентаризаци яьза яргъяи боахамий доалахьарча хІамаштеи ахчаннеи.

ХІанзарча хьалаш бехктокхамегІа дола декхараш хьалхашка оттаду инвентаризационни комиссе членашта. Комиссе членаша, массаза а яхармо, производства экономически закономерносташ, боахама экономикеи финансаши йовзаш, кІоаргтеи гІулакхах кхеташи зедеза колхоза производства дерригa наькъаш.

Къаьстта лоархІаме да колхоза технически прогресс мишта лел ховш инвентаризационни комиссе членаш хилар.

Массе оагІорахьара кийчъеннача инвентаризационни комиссе инвентаризаци ета юкъагІа анализи выводаши ю колхоза производственно-боахамеи финансовии гІулакхий.

ХІанз яц инвентаризаци керттерча даькъе ревизионни комиссе еш хинна ханаш. ХІанз производства технически прогрессо, керда техникеи технологии производствана юкъехухьаш хиларо дІадех боахама гІулакхий анализ кІоаргагІа елга.

ДІаяхача шерашка санна гучахьа йолаш йола хІамаши ахчеи меллад хьожаш лархІарах лаьтта Іац инвентаризационни комиссе декхар, боахаме хинна хувцамаш отчет еча юкъагІа кІоаргга Іомадарах а латт.

Инвентаризаци еча юкъагІа боахама еррига процессаш иштта кІоаргга Іомаяро йиш хулийтаргья итогаш нийса е меттел, производственно-боахамеи финансовии гІулакхий чІоагІеи мелеи оагІош малагІаш я ха а. хІаьта керттердар боахаме долаш дола кхоачамаш хьагучадаха а.

КПСС ЦК октябрьски (1976 ш.) Пленуме нов. Л. И. Брежнева аьннад. «ХІанзарча хана юрта боахам дІахо айбара проблема — из эггара хьалха цуи эффективность юкъарчал доацаш лакхъяра проблема я. Юкъара декхар укх тайпара вІаштІехьдаьккха дІаоттаде мегаргдолаш да: юрта боахам дегІабоалабара паччахьалкхено телача Іалаьмате дуккхача ресурсех хьаькъале, дас санна пайда эцар, лаьтта хьурмат деш леладар, шийга дІадахийтар хІара гектаро дІадахийтача хІара сомо, удобреней хІара тонно юха хьалургма-могга дукхагІа юха алсамдаккха гІертар...».

Къаьстта уйла тІаяхийта еза Советски, Веденски, Сунженски районий колхозашка инвентаризаци кийчъяраи чакхъякхараи, хІана аьлча дІанхача шерашка цига цІепхаштта кхоачамбоацараш хилийтад инвентаризаци яра балха тІа.

Дика оттаяьча инвентаризаце материалех лард хургья колхоза шера отчет оттаяра.

Практико хьахьокхачох, инвентаризационни комиссе гІулакхаш беркате хургда, нагахьа санна колхозхошка шоай замечанеш шоай ханнахьа дІаала йиш хургйолаш царга комиссе балха хьакъехьа хоам бой.

Инвентаризационни комиссе болх шерра дІакхайкабаро новкъостал дергда кхоачамбоацараши юртбоахама артела Устав телхадаь моттигаши хьагучаяхеи шоай ханнахьа тоаеи.

Колхозий гІулакхашта паччахьалкхено деча доала функцеш а цу даькъе социалистически доалахье лораяра тІахьожам лоаттабелга а юрта боахама министерствaнеи цув моттигерча органаштеи тІадиллла хиларах юрта боахама управленей болхлошта хьалхашка доккхеи бехктокхамеи декхар отт, из боккхеи бехктокхамеи болх чакхбоаккхача хана колхозашта массе оагІорахьара новкъостал дара.

А. БУХТИЯРОВ,
экономист.

САРАТОВ. Дукха болх бу «Нитрон» яхача производственни объединене профсоюзни организаце предприяте къахьегамхой балхеи салаІареи хьалаш тоадеш. Хьинаре къахьег профкома комиссеша — производственно - массови, общественни тІахьожамэ, жилищно - бытовой, социальни страховане, къахьегам лорабара, кхычар. Ерригаш а пхийтта я уж. Комиссеша новкъостал ду профкома низ эггара лоархІамегІа йолча проблемашта тІаберзабара.

Пятилетка хьалхарча шера къахьегама вахте а этта планал совгІа продукци арахецаш я предприяти. Продукце пхе тайпана Паччахьалкхен дикала Знак еннай.

Предприяте фонда чотах хьалъеш латт химикий поселок. Цига хІанз хьалдаьдаьннад 125,5 эзар квадратни метр нах чубаха цІенош.

Нах чубаха цІенош хьалдеча каст-каста хул профкома председатела заместитель, жилищно - бытовой комиссе председатель В. Деров.

СУРТА ТІА: (аьрдехьара аьттехьа): монтажникий бригадир А. Фомин, В. Деров, монтажник В. Котляров, прораб В. Скородумов.

Ю. НАБАТОВА сурт.
ТАСС фотохроника.

ОАХА ЯЗДАЬЧУН ЛЕРАГІА

Укх шера 12 октябре арадаьннача «Сердало» газета тІа кепа техаяр «ТІехьадалийтад» аьнна корта а болаш рейдови бригада критически материал. Малгобекски районерча цхьадолча боахамашка гурахьа ювш-йола культураш дІаера карагІдаьнна дика дараш а иштта «Малгобекский», «Советский», «Ингушский» совхозашка нийсденна кхоачамбоацараш а дувцаш яр из. Цу гІулакхех иштта язду МагІалбика юрта боахама управлене начальника нов. Дольмурзиева:

— «ТІехьадалийтад» Корта болча рейдови бригада материала тІа дувца кхоачамбоацараш долаш хинна хилар бакъда. Района боахамий парткомий заседанешкеи механизаторий бригадашкеи дийцад из гІулакх. Уж кхоачамбоацараш дІадахара де мел дезар даьд боахамашка.

Гурахьа юв культураш дІаера задани 14200 гектар дІасезача 14378 гектар дІа а ювш кхоачашъяьй районо.

ХИЙ—КХАШКА

Укх шера хьал хала этта доллаше а дикагIа вIаштIехьъяьккхай хий дехка сеть, хий дулла машинаш, хий диллара эша насосно-силовой оборудовани.

Укх шера 1 октябрь тIакхоачаш вегетационни хий диллара чулаьцай 121505 гектар. ПланагIа доагIача лаьттах 99,4 процент хул из, хIаьта 1975 шера цу хана хинначул 4631 гектар дукхагIа а.

429041 гектара тIа хий диллад (планах 99,9 процент), из соахка йокъал эттача шера хинначул 9529 гектар дукхагIа хул.

Хий ца диллача лаьттан 15180 гектара тIа юртбоахама культураште дIа-юха лелача ирригационни оборудованеца хий техад.

Дуга дика вIаштIехьдаьккха а эггара толашагIа йолча агротехнически ханашка а дIадийр, хий чу а хийцар, 6635 гектара тIа дIадийр дуга, из хул оттаьча планал тIех.

Хий дехкача а лаьттах дикагIа пайда эцаш республика колхозашкеи совхозашкеи 12489 гектара тIа ардаш тIеи шозлагIеи дIайийнача культураште хий диллар.

Хий дуллилга дикагIа вIаштIехьдоаккхаш, из диллара эффективность лакхъеш, хьувкъама ше къаьста йола учет вIаштIехьйоаккхаш укх шера болх бар бахьан долаш дукхача боахамашта новкъостал хилар хий дехкача лаьтта боккха хьувкъам кхебара.

Сунженски района Кирова цIерагIча колхозе цхьайолча участке хIара гектара тIара 56,9 центнер гурахьа дийна кIа даьккхар, «Путь к коммунизму» яхача колхозе 1348 гектарах хIаране тIара 32,5 центнер ишттa дола кIа даьккхар.

1976 шера дикагIа пайда ийцар-хин торонех. БIарчча хьайийцача республике гIолла системашка 94 процент хий хьачуийцар, боахамашка 104 процент хий кхачийтар. цунца 125 процент кхашка хий а дуллаш.

Юртбоахама культураш дика а массаза а хьувкъаяра гIо ду лаьттанца тIоадал хургйолаш хий дилларо. Цудухьа ялат, доакъара культураш, цкъа дIайийча дукххача шерашка хулаш йола хIамаш, кхыйола юртбоахама культураш дIаювча ишттa хий диллар динза даргдоаца агротехнически гIулакх да.

Лаьттанца тIоадал хургйолаш хий дилларо йиш хулийт юртбоахама культураша, сомий гаьнаша, комсаша Iа даккхара хьал тоаде. 1977 шера хургболча хьувкъама ишттa хий дилла дикагIа доладеннад Грозненски, Шалински, Шелковски районий боахамаш. Цар кхоачашъяьй ишттa хий диллара план. План кхоачашъяра гаргга да Ачхой-Мартановски района боахамаш а.

Лаьтта тIоадал хилийтара хий диллара болх кхоачамболаш бац Гудермесски, Наурски, Сунженски, Надтеречни районий боахамаша.

Уж районаш хий дилла тIехьайнсар бахьан долаш республике 40,4 эзар гектара тIа мара хий дилладац 47,7 эзар гектара дилла дезача метта, е 85 процент мара.

Хий диллара план кхоачашъяьй юрта боахама министерства колхозашеи «Скотопром» треста совхозашеи.

Хий дуллилга ледара лел «Чеченоингушвино» объединене совхозашка. План 10,7 эзар гектара тIа хий дилла дезача метта 4,1 эзар гектара тIа мара дилладац. Из хул планах 38 процент. Лаьтта тIоадал соцаргйолаш хий дилла комсаш 500 гектар мара яц.

Оахаш долча лаьттах дукъалагIа дакъа хий дуллаш да вай республике. Массаза а тешаме а ялати кхыйола юртбоахама продукташ дика хьувкъаяра бола боккха кхоачам ба из.

Цудухьа республика юртбоахамеи хинбоахамеи органашта хьалхашка латт хий дехкача лаьттах пайда эцилга хадданза лакхдара, цун эффективность лакхъяра декхар.

КПСС ЦК октябрьски Пленуме къамаьл деш КПСС ЦК Генеральни секретара нов. Л. И. Брежнева белгалдаьккхар: «Геттара дика кхетадеш да мелиорацега геттара дукха средствaш дIайохийташ хий диллача лаьттан тIара йоагIаш йола продукци тIакхетарга, из дикагIа хургхиларга дог даха бокъо йолаш паччахьалкхе хилар. Цунна тIаерзае еза кадраш, цунца нийсбе беза хинбоахамеи лаьттани органий болх».

В. КАРТАШОВ,
Нохч-ГIалгIай АССР хин боахама министерства хих пайда эцара отдела начальник.

ЦХЬАН ФЕРМА ГIУЛАКХАШ

Лостам болаш я Сунженски района «Путь к коммунизму» яхача колхоза № 3 йола шурий-товарни ферма. Доахан латта моттигаш цIена я, керда тесса кIалхьарцар да. Йиллача хана кхоаб доахан, рацион телха ца еш. Скотникаша боккха теркам тIабохийт хьалхашка дилла доакъар юхе хIама ца дуташ хьайбашка дерригa дайийтара.

Ишттa гIулакхах дог лазаш хьегача къих хьахулар гIадвугаш да. Укх шера цхьа Iаса дIа ца къастийташ уж хьалкхедара тIехь къовсам лоаттабаьб хьайбаш леладераша. ХIара бIаь Iатта тIехьа планагIа 85 Iаса кхеде дезаш яр ферма коллектив. Цхьабакъда, ферма хьайбаш леладераша шоай торонашка я хьежа, хIара бIаь Iатта тIехьа 90 Iаса кхеде социалистически декхараш тIайийцар. ХIаьта шу чакхдалалехьа 92 Iаса а кхедаьд ферме.

Дика болх бу ферме Iаьсий леладераша Сайдарова Амината, Волняков Алексея. План 400 грамм йолаш хIара Iаьсана 50 грамм дозал IотIакхет деннеи бийсаннеи. цIена, диза да цар Iунал ду Iаьсий.

Ферма коллективо дикка тIехкхоачашъяьй шура яккхара 1976 шера план. Паччахьалкхенга планагIа 760 тонн дIаяла езача 12 ноябре 792 тонн шура дIа а луш социалистически декхараш кхоачашдир. Шу чакхдоалаш кхы а 138 тонн гарга шура дIалургья ферма коллективо.

Силосн кхыдола доакъари хьаозара, кхо арадаккхара балхаш механизаци яь да. Хадданза помещенешка цIено хилийтара боккха теркам тIабохийт ферме. Керттерча даькъе хьайбаш кхабара рацион йизза кхоачашъяйта хьож. ХIаьта шура дукхагIа яккхара кIезигагIа лоархIам болаш дац рацион дика хилар. ХIара кхоабача Iатта 25 килограмм силос, 3 килограмм сенаж, йол, ча, кхыдола доакъар лу.

Доакъар кхоачамболаши дегIах латаши да. Из хьахьокх тIаетталуча шуро, хьахулача Iаьсаша.

Шортта Iалашдаьд укхаза доакъар. Кийчъяьй 2800 тонн дикагIа йола силос, 847 тонн сенаж, ишттa дукха йол.

Ферме вахале совхоза центральни усадьбе хилар со. Дика кийчдаь Сийлен доска дар. Са теркам тIабахар лакха айяьча байракха. Из айяьр социалистически яхье котъяьннача доярка Астамирова Мината сийна.

Кхелета йиIиг йолаш хьайбашцара болх дукха безабеннабар цунна. ХIара денна ферме йоагIаш нанна новкъостал дора Мината. Доахан леттача хана доаркай болх зувра.

Хьайбашца хьакхашта яьлча, балхах кхийтача группа елар йоIага. Пхийтта шу да Астамировас доярка йолаш болх бу. Цунна фу карагIаьннад хьахьокх толамаша. Котало атта яккханзар. Дукха къахьега дийзар. Бокъонца ший професси караерзайир Мината. ДIадахеча шера хIара кхоабача Iаттагара планагI 1800 килограмм мара йовацача, цо яьккхар 2800 килограмм шура.

Укх шера кхоалагIча квартале социалистически яхье котбаьннараштa юкъе итогаш еш Астамирова Мината дош делар пятилетка диъ шера чакхъяккха, аьнна. Цига тIайийцар цо социалистически декхар хIара кхоабача Iаттагара 3000 килограммал совгIа шура яккха. Ший дош цо кхоачашдир юрта боахама болхлой дезача денга. Цу дийнахьа цо рапорт делар хIара Iаттагара 3000 килограмм шура яккхай, аьнна, планагIа 1800 килограмм мара йоацача.

Цо дIадоладаь дика гIулакх хьаллаьцар дукххача дояркаша а. Ханал хьалха шера план кхоачашйир Ичиева Баянтас, Айдамирова Субара, Шадиева АсмаIа, Борчашвиле Эйсе, Оздоева Марема, кхычар.

Ишттa дика шура яккха вIаштIехьдаргдацар дояркашка, скотникаша болх дика ца боре. Дика бу из болх Чаниев Жабраила, Чеботаев Александра, Хамзатов Зайдиc, Ханиев Абуязита, Зубков Александра, Оздоев Махьмада, Оздоев Хьамида.

Фермерча болхлой декхар а хинна дIаэттад опыт дIа-хьа йовзийтилга, тIехьабусараштa новкъостал делга. Хьайбаш леладерий тIайийца социалистически декхараш да. Яхьа юкъе ца водаш цхьаккха вац.

А. САГОВ,
тха соб. корр.

ЮРТА БОАХАМА КЪАХЬЕГАМХОШТА

Дика толамаш даьхад иттлагIча пятилетка укх хьалхарча шера Къилбаседа Кавказа юрта боахама къахьегамхоша. Ханал хьалха кхоачашдир цар паччахьалкхенга ялат, кхыйола продукци йохкара укх шера тIайийца хинна социалистически деккараш. Уж толамаш дахара чIоагIа новкъостал дир дикагIболча юрта боахама къахьегамхой балха опыто. Из опыт йовза безам бале теркам тIабахийта еша тIахьех оаха «Сельские зори» яхача журнала ноябрьски номер.

КIоарга чулоацам болаш я «Ялат — керттера проблема» яха раздел. Цу разделе кепа теха я юрта боахама культурай боккха хьувкъам кхебе гIерташ говзача кхаш леладераша, механизатораша баьча балхах, пайда ийцача резерваех дувцаш язъяь статьяш.

Цу разделе кепа теха я «КIиво низ Iоабу» яхаш Краснодарски края Ейски райисполкома юрта боахама производственни управлене начальника Н. Шокова язъяь статья. КIа дика хьувкъаде гIерташ вайона боахамашка. дикагIболча кхаш леладераша малагIа балхаш чакхдоах дувц авторо ший статья тIа.

Юрта боахама культураштa доккха зе ду «Проволочник» яхача садоаллача хIамо. Хала да цунца къовсам лоаттабе. Цу зене йолча садоаллача хIама духьала къовсам лоаттабеш малагIча химикаташа, дохьажаша дикагIа пайда лу дувц «Проволочникаца къовсам лоаттабеш» яхаш язъяьча ший статья тIа Краснодарски края Кореневски района «Ленинец» колхоза председателя Н. Белобницке. Из статья кепа теха я «Химин хьувкъами» яхача разделе.

Хьайбашка дикагIа Iа даккхийтара болх мишта вIаштIехьбаккха беза дувцаш дукха материалаш я «Хьайбашка Iа даккхийтари, шура яккхари, дулх даккхари» яхача разделе кепа теха. Ца ешаш ма Iелаш цу разделе кепа теха «Къонача хьайбай рационе — подкормка», «Кхы а микроэлементаш а». «ДикагIйола параметраш» яха статьяш.

Коартолий дика хьувкъам кхебара малагIа балхаш чакхдаха деза дувц «Коартолий кхай резерваш» яхаш СОАССР Пригородни района «Дружба» колхоза председатель А. Санакоев керте а волаш массехк авторо язъяьча статья тIа.

Йийшача пайда лургболаш дукха материалаш я «Лора а деш лаьтта леладелга» яхача разделе кепа теха. Хьалхарча арIагIа еша могаю оаха Донской Iилма-тохкама юрта боахама институте йолча НОТ Къилбаседа-Кавказски зональни центра начальник В. Масютин керте а волаш массехк авторо «Проблема комплексно кхоачашъе» яхаш язъяь статья. КIоарга чулоацам болаш я лакхе цIи яьккхача института вокхагIволча инженера Ю. Майданникова «Мелиорация фрезерованием» яха статья а.

Йийшача пайда лургболаши кIоарга чулоацам болаши дукха материалаш я «Сомийн комсийн бешамашка» яхача разделе. Теркам тIабахийта еша мегаргья «Iажий керда сорташ», «Листа ягIа гаьнаш» яхаш Дагестанерча Iилма-тохкама болхлоша, агрономаша язъяь статьяш.

ТIадоагIача шера лаьрхIа хIанз тха журнал ядеш долга дагадохийта лов, тхона юрта боахама къахьегамхошта. Дип ма лелаш «Сельские зори» яха журнал язде.

С. ЧЕРВОНЫЙ.

Укх шера шекара свеклаш дика хьувкъаьй Гудермесски района «Кошкельдинский» яхача совхозе. План 7500 тонн йолаш хIанзале а 7640 тонн мерза овлаш паччахьалкхенна дIаденнад свеклаш лелаераша. Свеклаш планал совгIа дIалуш ба уж.

Из толам боаккхача шийгара доагIа дакъа юкъедихьад Х. Акбулатовас кулгалдеча звенос. Цо лелаеш 60 гектар шекара свеклаш яр. Ший торонаш а лаьрхIа звенос дош деннадар хIара гектара тIара 350 центнер мерза овлаш гулде. Из сийленца кхачашдаьд звеноцарча свеклаш лелаераша. ХIанз декхарал совгIа мерза овлаш паччахьалкхенна дIалуш а ба уж.

СУРТА ТIА: «Кошкельдинский» совхоза свеклаш лелаеча звенон звеньевая, Ленинеи Къахьегама ЦIеча Байракхеи ордеанаш лелаер Х. Акбулатова.

В. ЮНЦЕВИЧА сурт.

Дика кийчо яьй

Грознера МагIалбике бодача наькъа йолла дIаводаш СогIапча дIакхачалехьа аьрдехьа оагIорахьа наькъа йистте я Малгобекски района «Ингушский» совхоза шурий - товарни ферма. Укх шера апрель бетта лаьрхIа вIашагIъеллача хьайбаш леладеча отделене юкъейоагIаш я из.

ИттлагIча пятилетка ер хьалхара шу доладелча дезз дика толамаш доахаш къахьегаш хьайоагIа цу ферма барттайна коллектив. План 360 тонн йолаш паччахьалкхенга укх шера 370 тонн шура йохка социалистически декхар тIайийцар. Шоаш денна дош кхоачашдар духьа хулийта еррига торонаш оарцагIъяьха къахьега болабелар. Хьийга къа зехьа довнзар. ТIехкхоачашйир паччахьалкхенга шура йохкара ялх бетта план.

КПСС ЦК Генеральни секретара нов. Леонид Ильич Брежнева Краснодарски края кхаш леладерашка письмо дахьийтачул тIехьагIа шоай торонаш лаьрхIа а лаьрхIа укх шера паччахьалкхенга 410 тонн шура йохка дош делар ферма коллективо.

Чакхбаьлар ийс бутт. Паччахьалкхенга схка шура 362 тонн хилар кхаь квартала планагIа 305 тонн мара йохка ца езача. Къахьегама овсарле кхылох ца еш болх беш ба укх йиълагIча квартале а.

Из толам боаккхаш къаьстта доккха дакъа лаьцар дояркаша Коригова Банате, Евлоева Дибихана, Евлоева Басрата. Цунна тешал ду цар балха хьокхамаша а. Ишттa, ийс бетта яьча итогех Коригова Банате 183 процент, Евлоева Дибихана — 212 процент, Евлоева Басрата — 185 процент. кхоачашъяьй хIара кхоабача Iаттагара шура яккхара йис бетта планаш.

ЙоагIа йоакхо яьй совхоза кулгалхоша ферма къахьегамхой балхацара моральнин материальнии безам совбаккхара а. ХIара итт ди даьлча итог ю хьайбаш леладерашта юкъе яьржача яхьа. Яхье хьалхара, шоллагIа моттиг яьхача дояркашта, бежа Iушта ахчан совгIаташ ду. Хьалхара моттиг яьккхача доярка сийна ЦIе байракх айю.

Ши кIира хьалха лоаман даьгIенашкара ферме хьадоаладаьд хьайбаш. Iаьсий а, детта доахан а, шинараш а, дулха кхоаба доахан а дIалаьрхIача дерригаш а 1483 хьайба хургда ферме Iа доаккхаш.

Хьайбашка Iа даккхийтара ферма помещенеш, кхоаленаш, доакъар кийчду цех тоаеш шоай низ дIакхоачар дар совхоза гIишлошъеча, уж тоаеча бригада къахьегамхоша.

Ферма коа наьха доахан чуухаргдоацаш гобаьккха карт яьй аьшка саьргех. Коа наIарашка латтача хаьхочо коа чуяйтац моллагIа машина. Лафеташца доакъар хьатIакхухьаш йола трактораш а дезинфекци яра тIа молхай маркхал а бетта яьдача опилкаш тIа гIолла мара чуяйтац коа, цар хьайбашта кхераме дола лазараш чудахьаргдоацаш.

Ферма помещенешка гIолла уж мел дика тоаяьй, кийчъяьй хьожаш чакхдаьлар тхо ферма заведующеца Галаев МаIасапа цхьана.

Дулха лаьрхIа кхоаба хьайбаш лоаттадара хьаяь кхо кхоале я ферме. ХIара кхоалена кIала 150 бежаш латт. Дика тоадаь да доакъар чудулаш дола хьаьш.

МоллагIча дийнахьа болх дIаболабе кийча я доакъар кийчду цех. Со ферме волаш электропроводка мел дика тоаяьй, мел дика болх беш я хьожаш вар цеха начальник Мержоев ЮшаI.

Раьза ба ферма кулгалхой гIишлош хьаеча, тоаеча бригадой топпар, басар хьокхаш, кIира тохаш болх баьча кхалнаьха бригадой баьча балха. ГIишлошъеча, тоаеча бригада кулгалдеш Елхароев Султан ва, хIаьта кхалнаьха бригада керте Котиева Фади латт.

— Тха бригаде пхи саг ва, — йоах Елхароев Султана. — Берригаш а шиь-кхоъ специальность йолаш ба. Масала, Фаргиев Iиса плотникалла, пенаш хьалдоттара говзал йолаш ва. Ишттa балхаш де ховш а говзал йолаш а ба Цороев Iусман а Дасхоев Йовкъап а. ХIаьта тха бригадера беррига болхлой ала хIама доацаш дика, балха нормаш дукха тIехкхоачашъеш къахьегаш а ба.

Укх деношка Iаьсий чулоаттадеш йола помещени капитально тоаяь яьккхар цу бригада болхлоша.

ЙоагIа йоакхо яьй совхозе хьайбаш доакъарца Iалашдара а. Ферме укх шера Iа доаккхаш хургдолча хьайбашта лаьрхIа еллай 7600 тонн силос. Из соахка Iалашъяь хиннaчул шозза дукхагIа я. Ферма коа латт 380 тонн ча, дукха хIама ца эшаш 130 тонн йол. Ча а йол а ферме хьатIакхухьаш я хIанз а. Из тайпа доакъараш я соахка Iалашдаь хиннaчул 150 процент дукхагIа Iалашдаьд укх шера.

М. ХАМАТХАНОВ.

Кооперации дагайоха ха хьакхаьчай

Боахама дикагIйолча производственни участкай цIераш йоахача хана юртарча наха эггара хьалха Ленина цIерагIча грозненски колхозера консервни цех хьоахаю. Из-м кхетадеш а да. Колхоза пищевикаша дIачу а ийца шоай низашца чакхъяьхай баьцадаарий кхашка кхеяь 400 тонн гаргга помидораш, консервировани яьй 10,5 тонн нарсашта, бешамашкара чуийцача берригача Iажех — 140 тоннах сок яьккхай. ХIаьта Iажий сок потребителa геттара дика а лаьрхIа дIайийцай Ульяновски областе.

Цкъарчоа кIезиг-дукха боахама юкхьанцарча гIулакхашка хьожаргда вай. Итт шу хьалхагIа соми баьцадаараши маьхала даха вIаштIехьа ца а доалаш доккхий зенаш хулар боахама. Дохкалора уж дIачудала моттиг а йоацаш. Цул тIехьагIа шоай консервни цех хьалъе лаьрхIар колхозхоша. ЧIоагIа безам тIабаха дIаболабир болх. 1968 шера а арахийцар колхозо сокаши томаташи. ДIахорча шерашка тIатIа дукхагIа лакхлора темпаш. Цеха езача оборудованеца дIадахар дукха ха яллехьа юхаметта эттар. Тоадала даьлар гIулакхаш. Баьцадаараши соми кхебераша продукци хьалкхейора, хIаьта пищевикаша из чакхйоахар. ХьалхагIа санна довцар уж хIанз. Ала хIама доацаш лел аьнна хетар гIулакхаш.

ХIаьта а... Массехк шу хьалхагIа даьчун мах бе оттаргдац вай хIанз. Цхьа хIама лаьрхIа, пайданагIа дар де лаьрхIа хинна хургья колхоза правлени сомий бешамаш дIаяха. хаьсбешамаш кIезигъе аьнна цо соцам беча хана. ФуннагIа-моллагIа вай дувце а, чакхъяха бедал йоацаш йисай консервни цех. Бетта-шин бетта йиса а ца Iеш, бIаьччача кхаь шера. Хьашт долча хана болх бе йолаялийта мара ца езаш кийча лаьтта низ бола механизмаш сайца лаьттар. зехьа байра боахама совнагIа дукха пайда бала йиш йолаш хинна лоархIаме кхоачам.

Цу хана денз укх шера мара ше латтачара меттахьа хьанзар гIулакх. Керда хержача колхоза председателa нов. А. М. Емельяновеи цун заместителa нов. В. С. Поповеи (хIанз боахама парторганизаце секретаралла хержав из) геттара нийса соцам баьб цех юха а болх бе йолаялийта аьнна. ХIаьта цу гIулакха эггара хьалха хиланза яргйоацар бедала база ма йий. Баьцадаараш дIаде 50 гектар къоастайир. Цу тIа дIайийра помидораши нарсаши. Баьцадаараш кхедара гIулакх-м цхьа бахьан бокъолгахьа даьннадар, цхьабакъда телха дар сомий беша гIулакх. Сом тергбола гаьнеш хьалкхее эттача, массехк шу эшар, цхьан шера хьалкхее вIаштIехьдаргмичад эггара хьалха дIайогIаш йола сомий гаьнаш.

Чакхдаьхача гIулакхех беркат даьлар. Цеха коллектива колхоза баьцадаараш чакхдаха кхийна ца Iеш, лоалахошта новкъостал де а вIаштIехьдоал. Маьхах 200 тонн гаргга томатни пульпа кийчъяьй «Гардалинский» совхоза цун ший бедал чакх а яьккха. Цу тайпара овощной конвейерах бизза пайда эца йиш хилар. Дукха а вогIа латт сом чакхбоахача оборудованега болх байтара гIулакх. Цу хьакъехьа укх тайпара дувц цеха кулгалдеча А. М. Медуева:

— Iалаьмате дика хет тхона, юххера а, бедал хьачутела йолаенна. Цхьабакъда дош къоастадаь даьннад ала хIанз а хьалха да. Геттара кIезига кхаьчад тхога хьалха хьадоала баьцадаараш, белггала аьлча, нарсаш. Укх шера 10,5 тонн мара консервировани яьяц царна тха оборудованева из 5—6-зза дукхагIа юлургйоллашехьа а. ХIаьта сом беррига а 140 тонн мара кхаьчабац тхога, 1000 совгIа тонн чакхйоаккхалургйоллашехьа а Колхозе геттара кIезига я сомий бешамаш, хIаьта лоалахой тхо долча сом кхахьа безам бац.

Укх шера чакхбаха «арахьара тIабена» 5 тонн Iажаш мара кхаьчабац цехе — «Грозненский» совхозагара. Уж Iажаш грозненцаша заготпункт мел йолча гIолла чакх а баьха. кхы цхьанне а дIа ца ийцачул тIехьагIа, талха болабелча бенаб колхозни цехе. ХIаьта цига 3 тонн сок яьккхай царех. Дика деций из? Дика да. Талха ца а талхийташ дIахо а ишттa кхухьаре бакъахьа бар. Цехера оборудовани сеца лаьттай, хIаьта цу ханна ловллахарча «Аргунский» совхозе Iалаьмате дукха Iажаш байнаб. Сом кIезига байнабац кхыча боахамий бешамашка а.

Сом колхозни цехе дIачутийлача гIойленагIа хилар гучахьа да. Цхьабакъда укхаза новкъадар кхыдар да: дIачуенна продукци боахамашта хьувкъамца дIалархIац. Цудухьа боахамашта лац сом хьагулбеши дIаккхухьаши шоацта хало е.

Укх шерара сезон чакхъяьинай. Цхьаькха шу а ма доагIий хьатIа. Цудухьа из дош хIанззе а денз уйла а яь къоастале деза укх шерара гIалаташ кхы керда ца дахар духьа. Цунца дувзаденна дагайохийтар совнагIа хургдац мехкарча хьалха латтача боахамий опыт. Белггала аьлча, Ленина цIерагIа яр санна йола цехаш Молдаве боахамий юкъара кооперации яь я. Цунах чIоагIа пайда боал. Кхы мел дар дIадаьлча, бедал ца тоъарах сеца латтац безача маьхa оборудовани.

Лоацца аьлча, уйла е хIамаш шортта да тахан колхоза правлене, хIаьта района юрта боахама управлене колхоза новкъостал де деза цу гIулакха нийсагIа бола никъ лахара.

А. ШАМСУТДИНОВ,
«Заветы Ильича» яхача газета корреспондент.

КАЛИНИН. Политически литература издательствос арахийцад «Со — шуцара цаI я» яха книжка. Цун автор Социалистически Къахьегама Турпал Паччахьалкхен преме лауреат Калиновски хлопчатобумажни комбината ткачиха Любовь Ивановна Парфенова я. Книжка тIа яздаьд ше делегат хиннача КПСС XXIII съездо болх беча хана ткачиха дIаяздаь хинна ткачиха говзалах дола йоазонаш.

Йоаккха моттиг дIалоац книжка тIа къонача болхлошта хьехам балара хьакъехьа яздаьраша. Укхаза я Л. И. Парфеновай йоккха опыт а. Духхьал цу балха даьха толамаш бахьан долаш еннай цунна СССР Паччахьалкхен преми я.

СУРТА ТIА: ткачиха Л. Парфенова цехе.

А. ОВЧИННИКОВА сурт.
ТАСС фотохроника.

Къахьегама хьинар айлуш латт

Вайна ларгеи ца ларгеи хьежжа доацаш хул бахача наьха дукхалеи структуреи хувцамаш. ХIаьта а со дог тийша ва: демографически проблемаш хьагучаяха йиш хиннеи езаши хиларал совгIа, уж къоастаяра чIоагIа влияни е а езаш хиларах.

●

«БАХА НАХ КХОАЧАМ БОЛАШ ЦА ХИЛАРА» ПРОБЛЕМА?

«Кхоанен белгалонаш» яхача книжка тIа а тIехьа дийцар аз дIахо йодача хана хила тарлур: «баха нах кхоачам болаш» ца хила мег вай, болхлой ца тоъар дукххача халкъашта проблема а хинна дIаотта мегаш да.

ХIаьта дукха ха йоацаш профессора Джон Постгейта (Англи) хьакхайкадаьд: «Адамленна хьалхашка хьаотташ йола алхха ше цаI мара йоаца белггала цIенхаштта проблема — баха нах сов дукха Iар». Цу тайпара къамаьлаш укх тIехьарча хана къаьстта дукха ду. Сендухьа ду уж? Хьабе болх боаца нах 1971—1975 шерашка Малхбузехьа шозза совгIа дукхагIа хиннадаь доацал-теш из? Цига 18 миллион гаргача сагага дIакхаьчаб уж, хIаьта дерригача социалистически доацача дунен тIа — 300 миллион совгIча сагага.

Къайлахьоргдац аз: наха хьабе болх хилийтара проблема сагото еш-м вай я да. ТIаккха вокх оагIорахьара уйла йича: къахьегама ресурсаш ца тоъилга метта мишта доаладергда?

Из-м кхетадеш а да. Укх 45 совгIча шера хьабе болх боапаш нах хиннабац вай. Мукъа балхаш миллионаш да: мехка халкъа боахам боарамагIеи тешшамеи дегIаух, тIа-тIа дукхагIа эшаш хула кадраш Iалаш а еш. Берригача мехка, къаьстта а цуи малхбоалехьарча районашка, хьалдеш латт керда гIирсаш Эггара хьалха духхьал цу районашка холу вайна «баха нах кIезига хилар». ХьатIайоагIача укх гарггарча пятилеткашка а проблема йолаш дус из. Фу дергда тIаккха?

●

ДЕРРИГАЧА КХОАЧАМЕХ ПАЙДА ЭЦАРГБА

ИттлагIча пятилетке дIахо производствана интенсификаци е лаьрхIад вайцига. Производства эффективность дIахо а лакхлургья из дикагIа вIаштIехьъяккхара, комплексни механизаци автоматизации яра чотах. Духхьал цу тайпара алхха цхьан 1976 шера вIаштIехьдаргда виъ миллион гаргача сага дийна къахьегам кхобе. ТIаккха а дусаргда мукъа балхаш: сага когаметта массанахьа а дIаотталац машин.

Вайна ховш да, 80—90 шерашка болхлой мугIараш хьалдизар мишта хургда: балха боагIарашта хана дукхала боарам (16 шу) лохбе вIаштIехьа дац, дукххача кхыча мехкашкарчул лакхагIа из вайцига бале а. Цу тIа а ма-дарра аьлча, юридически шоашта мукъа беннaчул тIехьагIа боагIа кагирхой производстве. (Массаза а яхар мо, юкъера образовани яьккха баьннaчул тIехьагIа). Пенсе тIа водача ханах лаьца аьлча, из кхалнаха 55 а маIача наха 60 а шу да. Из ха кхы а IотIатохара хьакъехьа вIалла къамаьл хила а дагIац, дукххача паччахьалкхенашкарчул лохагIа из вай мехка яле а.

Хаттар отт: пенсионераш дукхагIа балха хьеха мегаргбацар-хьогI? Вайцига юкъера лаьрхIача саго вахаш йоаккха ха 70 шу да. Цу тIа а керда Iобаьрашта лаьрхIа да из «доазув». БоккхагIчарна цунна гаргга ме кхоач гаьна доал из. Масала, 55 шу даьннача кхалнаьха юкъера лаьрхIача 15 шера а ца бахаш, 25 шера баха беза (лаьхача шерашца цхьана 80 шера); 60 шу даьннача маIача наьха 10 шера а ца бахаш, 17 шера (дерригаш а лаьрхIача 77 шера). Ишттал ваха йиш хилча болх ца беш Iе хьалха деций?

Даьча тохкамаша хьахьекхад: пенсе тIа баха ха хинарех дукхагIа бараш шоай специальностагIа хьалхагIа санна эффективно дIахо а болх бе геттара дика низ кхоачаргба, кIезигагIа бой а, пхе шера кхы хIаьта а. ХIаьта кIезигагIа чоалхане бола болх кхы дукхагIа а булургба моллагIча унахцIеначa сагага.

Цудухьа пенсе тIа а даха болх ца а беш Iечул къахьегарг ма дар оаха-м аьнна хеташ болча наха ловр ду паччахьалкхено. Цунца вувзаденна хиларо хIара саго ший социальни лоархIам кхетабу, хIаьта цо тоъал доккхача даькъе вахара ха йIаьхъялара аьттув а боакх. Цул совгIа пенсе тIа баха ха а кхаьча болх беш болча дукххачар алапи а пенси а — шаккхе а ийду. Лоацца аьлча, из массанена а гIойле йолаш да — сага шийна а обществана а.

Теркалде доагIа, пенсе тIа баха ха кхаьчача наьха къахьегама хьинар мах боацаш унахцIено лораяреи социальни Iалашони советски система эргайоахаш тоаярга хьежжа айлургхилар.

●

ДЕМОГРАФИЧЕСКИ ПОЛИТИКА ХЬИНАРЕГIА ЛЕЛАЕ ЕЗА

Йовзаш я бераш дукхагIа дайтилга вIаштIехьдаьннача Франце демографически феномен. Цига бовш лаьтта нах кIезигбаларал совгIа. беба а бийба 1945—1965 шерашка 40 миллион сагагара 50 миллион сагага кхоачаш дукхагIа хиннаб. Хьаэца мегаргйолаш опыт я, цхьабакъда...

1941—1945 шерашка 20 миллион саг — моллагIча кхыча халкъачул дукхагIа нах дIабаьлар вай. Цу хана кIезигденна Iодеш дола бераш 20—30 шу даьннaчул тIехьагIа, цу хана кIеззига мара ца диса хинна ноахалаш дезал болабергаш а хинна вIашагIккхийтача хана юха кIезигделар: мари сесаги хинна вIашагIкхетараш кIезига хилча, бераш а ма хулий кIезигагIа. ТIемо баь из «демографически кхайкам» 80—90 шерашка юха хургба.

Ишттал нах боабарах вайна хинна зе мел доккха да ховргда укх лоархIамашка хьежача: нагахьа санна вайна кагдехка тIемаш хиннадецаре, итташ миллионаш дукхагIа хинна хургбар СССР-е баха нах.

ХIаьта Iодеш дола бераш-м из доацаш а кIезиглуш ма хиннадий хьал-торои культуреи лакхъяларца цхьана: из закономерность бакъ хилар хьахьекхад дегIадаьхкача дерригача мехкий опыто. Материальнии культурнии боарам дIахо лакхбелга керттера декхар долаш дус 10-ча пятилетке а 1990 шерралца оттаьча социально-экономически дегIаахара программа тIа а.

ХIанз вайцига геттара дика лоархIаш да хIара мараи сесагаи кхоккха бер кхоачаш хилча. Дезала планироване из хьисап, кхетадеш ма-дарра, хилча бакъахьа хетар мара дац. Дувца мича деза, дезал мел хилча бакъахьа ба яха дош дезало ше мара кхыча кхетачено къоастадеш доацилга? Нагахьа санна мараи сесагаи бераш ца хилар дикагIа хете, цар бюджета кIезига Iаткъаргда из: из бахьан долаш тоха налог йоккха яц (алапех 6 процентага кхаччалца). ХIаьта дукха бераш хилча? Цо царна бокъо лу кхы тIа а льготаш, пособеш, кхыметтел совгIаташ а ийде. Вешта, кхетадеш да, массане а дукха бераш хила йиш йоацилга, хила тардала мегаш лоархIараш кхо бер да. Мишта гIойле йоал цунах?

Кхетадеш да, материальни меттел, моральни а йоалаш хилар. ТIехье эш вайна вахара гIулакхашта меттел, дега салоIам бара а. Цхьабакъда алхха къавеннача хана эш яьха ханаш дIаяьннай — пенсе тIа баха ха кхаьчараш экономически тешшаме паччахьалкхено Iалашбеш ба.

СССР-е демографически политика вIаштIехьйоахача хана из долла хIама теркал ца де йиш яц. Бакъдар аьлча, шоай гIулакх дергла бераштa тела пособеш лакхдаро а, берагIа болчеи бер даьчеи хана кхалнаха мах а болаш тела отпускаш йIаьхъяро, йоанопта балха ди лоапдаро, деша баха ха йоапача берий учреждений сеть шеръяро, бераштa лаьрхIача промышленни товарийи-кхачаи продуктайи мах лохбаро, и кх. дI. Цу гIулакхех дукха дараш дIаяхача пятилетке чакхдаьхад, вожаш — материальнии моральнии хьисапера дараш — иттлагIча пятилетке чакхдоахаргда.

Игорь БЕСТУЖЕВ,
исторически Iилмай доктор.
(АПН).

Доазол дехьара

Англе театрий сценаш тІа толаме хьахьокх эрсийн советски драматургий пьесаш. Лондонерча Королевски Шекспировски театра зрителаша безаме тІаийцар «Зыковы» яха М. Горьке пьеса, Глазго яхача городэ «Ситизенза» яхача театра сцена тІа хьахьёкхар Англе хьалхара хьокхаш йола «Маскарад» яха Лермонтова драма.

СУРТА ТІА: Королевски Шекспировски театра хьалхашка.

А. СТЕПАНЕНКО сурт.

ТАСС фотохроника.

ВІАШИ ГІОЙЛЕ ЙОЛАШ ДА ВАЙ БУВЗАМАШ

Социалистически экономически интеграци кІоарглуча юкъагІа тІа-тІа боккхагІча лоархІаме хул производствана специализации кооперировании елга, доагора-бедала проблемаш цхьана къестаелга.

СЭВ-а мехкаш сихача темпаегІа индустриально-дегІадоаладарца дувзаденна тІа-тІа дукхагІа эшаш хул бедали производственни материалаши. Ховш да, социалистически содружества экономика бІарчча хьайнцача цу даькъе шийна эшаращца бизза кхоачамбе могаргдолаш из йолга. Цхьабакъда, СССР-гара дІайиккхача, ВІаши Экономически новкъостал дара Совета чуйоагІа къаьст-къаьста паччахьалкхенаш вІаши поставкаш ца йича яргьяц.

Польски Халкъа Республика тоъал дика Іалашъяь я бедала къаьст-къаьстача тайпашца, эггара хьалхарча аргІанна кхерани тайшачен кІорацa, цІастаца, зенгалца, тухаца, гипсаца, цинкаца, дашаца. Цхьабакъда эшаш дола дукха лоархІаме тайпаш, белггала аьлча мехкдаьтта, Іалама газ, аьшка руда, лаьттах доахка наггахьа мара ца нийслу металлаш, асбест, целлюлоза, бокситаш, никель, фосфориташ, естественни бахьанашца дувзаденна дай-мехка бедала базагa Іалашлулац. Из тайпа хьал долаш да СССР-гара дІайиккхача СЭВ-а кхыдола мехкаш а.

1971 шера тІаийцача социалистически экономически интеграце Комплексни программа тІа СЭВ-а членаш йолча паччахьалкхенаша массане а цхьатарра бакъдаь тІаийцар доагора-энергетически, металлургически, производстваш дегІайоалаяри бедал яхари дукха низаш вІашагІтоханза дарг ца хилар, шин оагІорахьарен дуккхача оагІорахьарен цхьана леладеча гІулакхий массе оагІорахьарча вІаши гІойле йолча формаех цу гІулакха пайда а эцаш. Вай юкъара планаш толаме кхоачашъеш я.

СЭВ-а кхыча мехкашца цхьана ПНР-ас дакъа лоац. масала, Усть-Илимскера целлюлозно-каьхата комбинат хьалъяра дІахецача ахчанца. Соглашене тІа оттадаьд СССР-ера Польшана хІара шера 40 эзар тонн луш 12 шера целлюлоза телга а хІаьта иштта из тергйола ха дІахо йІаьхъе тарлуш хилар а.

СЭВ-а членаш долча мехкаша дукккхача оагІорахьара яьча соглашенега хьежжа. Польшо дакъа лоац Советски Союза територе тІа Киембаевски асбестови горно-обогатительни комбинат хьалъеча. Предприяти болх бе йолаенначул тІехьагІа СССР-о. дІахийца кредит юха хьа а токхаш, хІара шера ПНР-ена кхухьийтаргьа 50 эзар тонн асбест. Поставкаш 12 шера лаьрхІа а дІахо йодача хана кхы а тела йиш йолаш а я.

Польшон СССР-ои иштта цхьана гІулакхаш леладу аьшка рудай бедали ферросплаваши йоахача а.

Польски металлурги дегІайоалаяра Іалаьмате лоархІаме да никель телга Іалашдар. Цхьадолча даькъе цунца кхоачам бертба 1980 шерал тІехьагІа, из металл Кубе дукхагІа дaха доладеннача хана. СЭВ-а мехкаша республикана денпа кредиташ а лаьрхІа.

Іалама газ йІаьххача хана лоаттаелга Іалашдар дукха Польшо, Советски Союзаца, Болгареца, Чехословакеца, ГДР-аца, Румынеца, Венгреца цхьана караерзаю Оренбургски Іалама газ йоалла моттиг, Оренбург — СССР Малхбузехьара доазув яха газопровод юлл. Из бахьан долаш хІара шера кхы тІа а 2,8 миллиард кубометр газ тергья тхона.

Советски мехкдаьтта промышленность дегІайоалаеча ПНР-ес дакъа лацаро тешам лу цунна кхы тІа а советски мехкдаьтта телара.

СЭВ-а членаш долча мехкаша бедала база дегІайоалаяра даькъе цхьана леладеча гІулакхий Іалаьмате лоархІаме аспект — хьагучаьхьа бедалеи доагореи запасаш дукхагІа Іоаяр дукха цхьана уж геологически лехар а хІаьта иштта бедал яхареи йІаьхий яреи хІанзара технологи кийчъяраи чакхъяхараи тІадерзадаьча тохкамашта координаци, кооперировани яр а уж цхьана чакхдахар а.

Массе оагІорахьара цхьатарра дегІаухаш дола СССР-цара экономически бувзамаш — ерригача вай содружества дІахо лерхІараш толаме кхоачашлелга Іалашдеш йолча эггара керттерча фактореx цаІ.

Ежи ПЕНКАЛЬСКИЙ,
ПНР арахьарча торговлеи форда боахамеи Министерства отдела заведующи.
(Интерпресс—АПН).

БАРХІ МИЛЛИОН ХЬАКХАЬЧАЙ...

БархІ миллион тонн совгІа ялат тулдаьд халкъа Корея лаьтташ леладераша. Иштта чІоагІа ялаташ хьийкъа хэ хиннаяц республике, шу атта доацаш хиннадале а: лаьттах гІор а еш йІаьхъенна бІаьсти, догІа ца делхаш дІаьха лаьтта ахка, хІаьта цул тІехьагІа ший ханнахьа доацаш чІоагГІа дийлха догІаши хьийкха мухи. Из — Корея Къахьегама парте аграрни политика боккха толам.

Кхаш леладара вІалла аьттув боацаш хьалеш да Корейски ахгІайрен къилбаседехьарча даькъа тІа. Цун территорех 80 процент хІана дац аьнна долча даькъа тІа лоамаш да. Лаьттан хІара гектарага сага къахьегам Іалаьмате дукха бахаб. ХІанз Іаламгара хьадаьхад дуген хьажиІаши, коартолаш а баьцадаараш а, тхьамкеи сомн тела дукхагІдола лаьтташ.

ТІагІерттан юха ца йоалаши ихай корейски юрт ялаташ кхеделга дегІадоаладара чаькъагІа, хІанзарча Іилманеи техниканеи карагІдаьннарех ког гІортолга а еш, эггара толашагІа йола лаьтта леладара методаш практикана юкъе а кхухьаш. Шергара шу массаза доал дукхагІа доахар ялат. Хьожаргда вай мехка экономика цу лоархІамеча даькъа прогресс мишта хиннай. 1973 шера чудена дерригa ялат цул хьалхагІа дІадахача шераца нийсдича 36 процент дукхагІа хилар. 1974 шера кхы а 31 процент дукхагІа даьккхар ялат, 1975 шера 7 миллиони 700 эзари тонн ялат тулдир. 6 шера плана заданел (1971—1976 шш.) дукхагІа дар из. ТІаккха, юххера а, бархІ миллион тонн совгІа!

Ялат доаккхилга дегІадоаладеча иштта боккха толам боаккхилга сево Іалашдаьд? Дукха ха йоацаш хиннача Корея Къахьегама парте Центральни Комитета пленуме юрта боахама Комитета председатела Со Гван Хи дийцар хІанз а дІахо йодача хана а юртбоахама производство дегІайоалаяра эггара боккхагІча лоархІаме дола керттера хІамаш. Царех да хий дехкар, медиораци, боса оагІошта террасировани яр, дира лаьтташ карадерзадар. Цу тІа дІатІатоха деза юртбоахама балхашта механизаци яр, хІанзара агротехника юкъекхахьар, химизаци яр.

Массе оагІорахьа говнаш дола ирригационни системаш яхкаьй республике. Дерригаш а лаьрхІача миллион гектар долча кхашка хий дохийт цар. Укх гаргарча шин-кхаь шера 400 эзар гектара тІа хий дохийтаргдола керда гидрогІирсаш дэ хьалде дезаш.

Шерагара шерага дукхагІа ю юртбоахама балхашта механизаци. Дуга рассада дІайогІара балхаш дерригаш а хІана дац аьнна машинашца ду хІанз. 70 процент хІана дац аьнна дола ялаташ чуэцара балхаш механизаци яь да. Гаьна яц оахаш долча лаьттай хІара 100 гектара 10—12 трактор кхоачаргйола ха.

ХІанз мехка къалхашка этта декхар — 10 миллион тоннага кхаччалца ялат доаккхилга. ГІулакха толам балга Іалашде деза тайп-тайпарча мероприятей комплексо. Кхаь — диъ шера чухь чакхдаккха лерхІ 150—200 гектар долча кхашка кхы тІа а террасировани елга (вешта аьлча боса оагІоех бизза пайда эцилга), долхача хиний, цу даькъе Тэдонгани Чхончонгани саина долча доккхийча хиний а, режим нийсъяра балхаш делга. Къаьстта уйла тІайохийт 100 эзар гектар дола дира лаьтташ карадерзадара. Цу тайпарча лаьтташка дІадахийта ахчеи къахьегами практико хьахьокхачох, шолхонца юхаметтаотт. КНДР юрта боахама къахьегамхой уйлеи йоакхои хІанз хьатІадоагІача шера гІулакхашта тІаерзаяь я.

А. ДЕНИСОВИЧ,
АПН соб. корр.

Пхеньян.

Нохч-ГІалгІайчене—Черсий-Балкхарой АССР Денош

* * *

Кайсын КУЛИЕВ.

— Алал, ва лоамаш,
лергйий дегагІоз?
— Лергъяц. Тха бовхъаш
къегаргда дилла.
— Алал, ва оалхазараш,
лергйий дегагІоз?
— Лергъяц. Тха иллеш
декаргда дилла.
— Алал, ва хенаш,
лергйий дегагІоз?
— Лергъяц дегагІоз,
тхо дийна мел да.
— Алал, ва фордаш,
лергйий дегагІоз,
— Лергъяц дегагІоз,
тхо сийна мел да.
— Алал, ва канаш,
лергйий дегагІоз?
— Лергъяц, тха овлаш
мел хьувча хана.
— Алал, ва ноаной,
лергйий дегагІоз?
— Лергъяц, тха бераш
мел кхувча хана.

ВАХАРЦАРА КЪАМАЬЛ

Вахар, са еррига кхел
бе а елла,
Іа согар ди тІехьа
дукхагІ дІадех...
«Хьайх аьшк де»—
аьлар Іа. ЦІерала а делла,
Аьшк санна, тийсар Іа
са дулха дегІ.
Вахар, аз мессаза
ладийгІад хьога,
Бала баьбац хьона, яьяц вас.
«Хьайх кхера хилийта» —
аьлар Іа сога,
Сайх кхера хилийта,
хало текхар аз.
Аз дилла кхоачашду
Іа де мел яьхар,
ЦІаккха а даьдац аз хьона зе.
«Вахалахь»,—аьлар Іа цхьан
дийнахьа, вахар,
Со ваьхар тІаккха,
ца воахалой а се.
Ди даьккхадац аз,
хьа хьехам бицбенна,
Дилла а хиннав со
хьа дега тоам беш.
«Хьайх уст бе», —
аьлар Іа. Истаро санна,
Фоарт гІертайир аз,
гІудалкх текхаеш.
Хьо сона тІачайхар:
«Хьаба хьай алаІ».
Сай дог лотадир аз,
лотайир сай оаз...
Вахар, кхы фу де ях Іа?
СихагІ хьаала,
«Хьайх чил е», — Іа оале,
сайх чил ергъя аз!

КЪАЬНАРА ХЬАЬКЪАЛ

«Дунен чу хьол зІамагІ
хІама дац»,—аьлча,
Воше, хьо эгІаза ма ахалахь.
«Дунен чу хьол доккхагІ
хІама дац аьлча,
ЧхьагІарах санна ма вахалахь.
Уж лоамаш санна,
меттахь ца воалаш,
Дарзашта духьала велалахь.
Цу гаьнаша санна,
сонта ца воалаш,
Наха хьай Іиндаргlа телалахь.
Сиддена доагІача цу хиша
санна,
Ца кхераш, хьайна ник
биллалахь.
Лоам тІара лоа санна,
дилла а цІена,
Дилла а дог сийрда хилалахь.

Мехкараштa совгІата денна илли

Ер илли да цІена-цІена,
Ер са вахар да, са цІий.
Ер, баьццара ткъоврoлг
санна,
Шоана лу аз, мехкарий.
Цкъаза баьдлу дуне. Дилла
Яац дего дегагІоз.
Бакъда, шо хьагучадаьлча,
Хозлу юха дунен бос.
Сувнаш, сувнаш —
дошо гувнаш —
Аз-м ергъяц шоана вас.
Шо ца хилча сона юххе,
Мехкарий, фу дергда аз?
БІаьстено ший малх
лу шоана,
Ший из ала—безамо...
Аз лу шоана ер сай илли,
Лу, баьццара ткъоврoлг мо.
Моакхаз, ше цхьаь хилча,
Низ болаш бац.
Моакхазо, цхьаь хилча,
Сийг боаккхаргбац.
Цхьабакъда, моакхазех
Вай моакхаз тох,—
Шин кхеро цІи хьалсог,
ТІаккха боад йох.
Дего а, цхьаь хилча,
Сийг лотабац.
Дего а, цхьаь хилча,
Боад эккхаяц.
Цхьабакъда, нийсделча
Цхьана ши дог,
Шин дего боврг боаца
Ала хьалсог.

* * *

Танзиля ЗУМАКУЛОВА.

— Дото кий тІатулла ва
лоаман бухь,
ГІайгІане хІана я
тахан хьа юхь?
— Со гІайгІане ба, воше,
аз гІайгІа ю,
Массарел лакхагІ се
боацандаь,
Сол лакхагІ лелача
морхий цу Іуло
Сигален чІегилг
дІалоацандаь.
— Лоам кІала латтa ва
къаьна къохк,
Іа гІайгІа сендухь ю?
Гуш мичад дохк...
— Со гІайгІане я, воше,
аз гІайгІа ю,
Сол лакхагІ ер кІай лоам
боландаь,
Укх кІайча, лакхача,
боккхача лоамо
Ах дуне дІакъовлаш
доландаь.
— Іа алал, хІаьта,
ва къона Іаж,
ГІайгІане хІана я хьа
зизай хьаж?
— Со гІайгІане ба, воше,
аз гІайгІа ю,
Сол лакхагІ къаьна къохк
латтандаь...
Цо маьлха сердало лечкъаю
согар—
Из йоацаш ялара укх
лаьттан тІа!
— Лаьтта, ва лаьтта,
хьол лохагІ хІама дац,
ТІаккха, ва лаьтта,
хьо гІайгІане хІана дац?
— Аз гІайгІа яц, воше,
аз гІайгІа яц,
Дунен чу сол лохагІ кхы
хІама доацандаь,
Дунен чу сол лохагІ кхы
хІама деце а,
Лоамаш а гаьнаш а айса
хьаллоацандаь.
Сол дуненна эшаш да,
Сол чІоагІагІ лард яц.
Цудухьа аз гІайгІа яц,
Из гІайгІа фуй а хац.

ГІалгІай меттала яьхар
ГАГИЕВ Гирихан.

Дешархой къахьега Іомабу

ХьатІакхувча тІехьенна коммунистически кхетам балара даькъе эггара керттерчарех цаІ да цунна къахьегамца луш бола кхетам. Цунна боккха теркам тІабохийт тха района хьехархоша. Цар дешархой къахьега Іомабу берашка школа коа къахьегийташ а дешархой производственни бригадаш вІашагІа а техе, юрта боахаме болх байташ а. ХІара шера хиннай уж тайпа бригадаш. Масала, дІадахача шера уж тайпа 19 бригада, 6 звено, 2 лесничество, салларaш кхеду 4 звено яр. Цу массанена а юкъе 1635 дешархо вар. Цар балхаш дир 975 гектара тІа.

Къаьстта теркам тІабахийтар цар беча опытнически балха. Масала, № 1 йолча Ассински юкъерча школа дешархоша коартолаш кхеяра опыт йир Цар кхейир «Волжанка», «ЩІе зиза», «Волжски сихакхачараш» яха тайпаш. ХІаьта Троицкерча юкъерча школа дешархоша опыт йир лаьттана химически механически обработка еш.

390 гектар хулача лаьтта баьцадаараш хьалкхедеш хилар № 1 йолча Карабулакски Троицкин юкъерча школай дешархой.

Дешархой къахьегама пхелагІча четверта итогаш еш районни слет йир. Цига белгалдаьккхар района школаша дешара шера 259 механизатори 35 шофери кийчваь хилар. Хьахьокхаш яр тайп-тайпара экспонаташ, слете оттадаьча стендаша дувцар дешархой производственни бригадий гІулакхаш, дешархой къахьегам, цар вахар. Цига белгалъяькхар Троицки юкъерча школа дешархоша Іоаяь йоккха опыт. 15 шу да цу школерча дешархоша XIX партсъезда цІерагІча колхоза кхашка болх бу. Шовй колхоза доккха новкъостал деш хьабоагІа уж. Укх шера 150 дешархочо 70 гектара тІа дика хьалкхедир баьцадаараш — хохаш, кабуц, морковь, ябакхаш, кабачкаш, нарсаш.

Белгалбаьнна дика къахьийгар Юскович Ііколайс, Семисинова Оляс, Зубова Оляс, Брциева Любас, Бороденко Наташас, кхычар.

XX партсъезда цІерагІча колхозе дукха балхаш дир № 1 йолча Ассински юкъерча школа дешархоша а. 210 дешархочо 19285 сага-ден болх бир. Уж къахьегаш хилар баьцадаараш кхедеча ерригача бригадашка, механизированни бригадашка, тракторно-кхай тІарча бригадашка, сомий бешамашка. 83 гектар хулача баьцадараштa оасар дир, 375 тонн хула сомаш чуийцар, ялат чуэцача болх беш хилар. Шоаш баьча балхах 24883 сом даьккхар цар.

Белгалбаьнна болх дика беш хилар Лешев Саша, Чекачев Вася, Зубова Таня, Плиева Хьава, Коханова Нина.

Дика болх бир № 2 йолча Орджоникидзевски Красноoктябрьски юкъерча школай дешархоша а.

Бригадашта юкъе лаьттача социалистически яхье хьалхара моттиг лаьцар Троицки юкъерча школа (директор А. Р. Чередников) дешархоша, шоллагІа — № 1 йолча Ассински юкъерча школа (директор И. Щетинский) дешархой производственни бригадо.

Дешархошта къахьегамца кхетам балара гІулакх дІахо а дегІадоаладе лаьрхІа ба района школай кулгалхойи хьехархойи.

Е. СТИХИНА,
КПСС Сунженски райкома инструктор.

СУРТА ТІА: Грознерча № 11йолча юкъерча школа 9 «А» классе деша яцІа Титова Таня ядро кхоссаш я («Труд» яха общество).

В. ЮНЦЕВИЧА сурт.

Редактор
Т. А. ТЕБОЕВ.

Лотерея билеташ эца!

Кхо ди мара дисадац бархІазлагІа арахийцача ахчан - хІамай лотерея билеташ эца йиш йолаш. 1976 шера 26 ноябре Ижевск яхача городе хургья цу лотерея кхаж боагІаш йола тираж. Цу тиража лотерея 45 разрядагІа ловзоргда 4833000 хІамайи ахчани кхажамаш, цу даькъе:

«Жигули», «Москвич», «Запорожец», яха автомобилаш, тайп-тайпарча маркех йола мотоциклаш, магнитофонаш, радиопремникаш, кинокамераш, маІача наьхен кхалнаьхеи сахьаташ, пианино, телевизораш, холодильникаш, къувсаш, петара цхаралаш, маІача наьха импортни пазата кочамаш, кхы дуккха маьха хІамаши ахчан кхажамаши а долаш. Ахчан кхажамаш хургда 200, 100, 50 сома боарам болаш.

Лотерея берригача маьхах кхоазткъа процент — 8100000 сом кхаж барах дІалургда. ХІара 100 билетах юкъера лаьрхІача 11 билет кхаж боагІаргболаш да.

СИХЛЕ, ЛОТЕРЕЙНИ БИЛЕТАШ ЭЦА!

ТЕЛЕВИДЕНИ

23 ноябрь

I ПРОГРАММА

9.00 — Кердадараш. 9.10 — Б.Т. Іуйранара гимнастика. 9.30—«Морахел лаккхехьа сигал» яха художественни фильм. 11.05 — Б.Т. «Кинокикъбархой клуб». 14.00 — Б.Т. Документальни фильмай программа. 15.05 — Соболев, «Форда са». 15.35 — Б.Т. «Наьна школа». 16.05 — Б.Т. «Іилма, техника, прогресс». 16.35 — «Дезала къамаьл». 17.05 — Б.Т. «Хьа комсомольски билет». 17.15 Б.Т. Массанена тІехьа цаІ, цхьаннена тІехьа массана». Ленинградера передача. 18.00 — Кердадараш. 18.15 — Б.Т. «Оаха дІа я локх иллеш а доах». 18.30 — Б.Т. «Венесузла» яхача телевизионни документальни фильма премьера. 19.00 — Б.Т Концерт. 19.15 — Б.Т. Климент Готвальд ваь 80 шу дизарга. 19.35 — Ермоловай цІерагІча Московски театра «ДІадахача аьхкий Чулимске» яхача фильма-спектакла премьера. 21.00—«Ха». Информационни программа. 21.30 — Б.Т. «ДІадахача аьхкий Чулимске» яха фильм-спектакль дІахо яхьар. Йистельча — кердадараш.

II ПРОГРАММА

18.30 — «Нохч-ГІалгІайчу гІолла» Информационни программа (эрсий, гІалгІай меттала). 18.50 — Дунен халкъашта юкъера обозрени (гІалгІай меттала). 19.05 — Киножурнал. 19.15 — Литературни вІашагІкхетар (нохчий меттала). 19.45 — «ЗІамига бераш, шоана». 19.55 — КПСС Центральни Комитета (1976-ча шера) октябрьски Пленума материалаш Іомаеш. Парте Урус-Мартановски райкома пропагандан агитацеи отдела заведующе Музаева выступлени (нохчий меттала). 20.15 — Фильм-концерт.

24 ноябрь

I ПРОГРАММА

9.00 — Кердадараш. 9.10 — Б.Т. Іуйранара гимнастика. 9.30 — Б.Т. «Пионерия». 10.00 — Б.Т. «ДІадахача аьхкий Чулимске» яха фильм-спектакль. 14.00 — Документальни фильмай программа. 14.55—«Абашидзе творчество». 15.40 — Б.Т. «Іилма тахан». 16.10 — Б.Т. Берашта дола фильм. «Великое противостояние» яха художественни фильм. Хьалхара сери. 17.15 — «24 сахьат». Информационни выпуск. 17.30 — «Юртара горизонташ». 18.00 — Кердадараш. 18.15 — Б.Т. Мультфильм. 18.25 — Оренбуржье къона ялат леладераш вІашагІкхетар. 19.10 — Б.Т. Комсомола иллеш. 19.30 — Б.Т. «Спортлото» тираж. 19.40 — Центральни телевидене экрана тІа эггара хьалха. «Неретве хинна тІом» яха художественни фильм. Хьалхара сери. 21.00 — «Ха». Информационни программа. 21.30 — Б.Т. Спортивни программа. Йистельча — кердадараш.

II ПРОГРАММА

18.30 — «Нохч-ГІалгІайчу гІолла». Информационни программа (эрсий, нохчий меттала). 18.50 — Хоамаш, реклама. 18.55 — Атеистически темаш. Іилмеи дин вІаши ца тарлуш хилар. Философски Іилмай кандидата Мустафинова выступлени (нохчий меттала). 19.15 — Киножурнал. 19.25 — Вай долча хьоашалгІа баьхкаб Российски Федераце йоазонхой. 19.55 — СССР вежарий республикий денош. Черсий-Балкхарой АССР. Кинопрограмма.

РАДИО

23 ноябрь

6.30 — КПСС Центральни Комитета октябрьски Пленума социалашта жоп луш шера план хана хьалха кхоачашъяр (эрсий меттала). 7.20 — «Грозненский рабочий», «Комсомольское племя» газетий обзор. 7.26 — «Сердало» газета обзор. 7.32 — Хоамаш. 8.25 — Лирически ашараш (гІалгІай меттала). 8.45 — Атеизми керда саг вІашгІехьваккхара гІулакхаши. Караваевай беседа (нохчий меттала). 9.15 — Тха почта (гІалгІай меттала). 9.30 — «ХІанзара ханара къона саг» яха радиовыпуск (гІалгІай меттала). 16.00 — Вай низ доттагІленца ба. Беседа (гІалгІай меттала). 16.15 — Декхараш тІаийцад. уж кхоачаш мишта ду? 6-ча гІишлошъеча монтажни управленера передача (нохчий меттала). 16.30 — «Электроинструмент» яхача Назрановски завода социалистически яхьа хьалхалаттараштa дола концерт (гІалгІай меттала). 18.00 — Керда хоамаш (эрсий, нохчий, гІалгІай меттала.

24 ноябрь

7.20 — «Грозненский рабочий» газета обзор. 7.26 — «Ленинан некъ» газета обзор. 7.32—Хоамаш. 8.25 — СССР вежарий республикий денош республикашта юкъе. Черсий-Балкхаройче. (гІалгІай меттала). 8.40 — Шалински района «Южный» совхоза доярка Исраилова Каметана дола музыкальни радиооткрытка (нохчий меттала). 9.15 — Халкъа тІахьожам дІахьош ба. Корреспонденци (гІалгІай меттала). 9.30 — «Цхьан дезала юкъе» яха радиовыпуск (гІалгІай меттала). 9.50 — Ашараш (эрсий меттала). 16.00 — КПСС Центральни Комитета октябрьски Пленума социалаш Іомадеш (эрсий меттала). 16.15 — Литературни вІашагІакхетар. Радиовыпуск (эрсий меттала). 16.30 — «ХІара балха денна—дикала Знак». Буровой балхаш деча Грозненски управлене бурувдеттарех дола радиодувцар (гІалгІай меттала). 16.45 — Лакхара дикал йолаш зяба оахам де. Гудермесски районера передача (нохчий меттала). 18.00 — Керда хоамаш (эрсий, нохчий, гІалгІай меттала).

ХАОТТАМ

Тахан республике гІоллеи Грознеи хувцалуш морхаш а йолаш цхьайолча хана кІезигдукха догІа а делхаш, малхбоалехьара секунде 0—5 метр чІоагІа мух а хьекхаш хилеи фегара температура республике 5—9 градуси Грозне 6—8 градуси йІовхал йолаш хилеи тарлу.

Кхоана морхаш а йолаш, лоадама йоачан а йоацаш цхьайолча моттигашка дохк а доаллаш, тайп-тайпарча оагІонашкахьара секунде 3—7 метр чІоагІа мух а хьекхаш хилеи фегара температура бийсана — 4+1 градус, дийнахьа +5+10 градус йолаш хилеи тарлу.

МЕТЕОСТАНЦИ.

ДЕЗА НОВКЪОСТИЙ!
ЧАКХДОАЛАШ ЛАТТ 1977 ШЕРА
«СЕРДАЛО»
ГАЗЕТА ЯЗПУЛГА

Газета язлу бувзама ерригача отделенешка а промышленноста, транспорта, гІишлошъеча предприятешкарча тешара заведенешкарча, колхозашкарча, совхозашкарча, учреждешкарча, общественни организацешкарча кепайоазув доаржадеча общественни уполномоченнешка а гІолла.

ГАЗЕТ ЯЗДАРА МАХ: шера — 3 соми 12 кепиги: ялх бетта — 1 соми 56 кепиги.

ДИЦ МА ЛЕЛАШ «СЕРДАЛО» ГАЗЕТА ХАННАХЬА ЯЗЛЕ!

ТХА АДРЕС: 364051. г. Грозный Ленина, 9 (3-гІа этаж) Телефонаш: редактора — 3-44-96; редактора зам. — 3-39-11; бехктохкама секретара — 3-34-38; партийни вахареи культураи отделий — 3-61-46; промышленноста отдела — 3-42-30; юрта боахама отдела — 3-42-28; письмой отдела — 3-74-68; бухгалтере 2-54-30; корректорской — 2-89-88.

НАШ АДРЕС: 364051. г. Грозный, ул. Ленина, 9 (3 этаж). Телефоны: редактора — 3-44-96; зам. редактора — 3-39-11; ответственного секретаря — 3-34-38; партийной жизни и культуры— 3-61-46; отдела промышленности — 3-42-30; отдела сельского хозяйства — 3-42-28; отдела писем — 3-74-68; бухгалтерии — 2-54-30. корректорской — 2-89-88.

Газет арадувл шинарей, ерей, шоаттей деношка

СФ05546 «Грозненский рабочий» издательства типографи, Маяковске, 92. Типография изд-ва «Грозненский рабочий», Маяковского 92. Заказ № 8809.